

ÉLETTÜNK

XXX. évf. 3. szám (30. Jahrg. Nr. 3)

Az európai magyar katolikusok lapja

1998 március

1848 március 15 1998

P. Szőke János

NE LÉGY SZAPPANBUBORÉK Térj meg!

Üdvözlég születésed napján, magyar szabadság! először is én üdvözöllek, ki imádkoztam és küzdöttem érted, üdvözöllek oly magas örömmel, amilyen mély volt fájdalomam, midőn nélkülöztünk tégedet!

Oh szabadságunk, édes, kedves újszülött, légy hosszú életű e földön, élj addig, míg csak él egy magyar: ha nemzetünk utolsó fia meghal, borulj rá szemfedő gyanánt... s ha előbb jön rád a halál, rántsd magaddal sírodba az egész nemzetet, mert tovább élnie nélküled gyalázat lesz, veled halnia pedig dicsőség.

Ezzel köszöntelek, ez legyen útravalód az életben. Él boldogul... Nem kívánom, hogy ne találkozzál vészekkel pályádon, mert az örökké nyugodt élet félhalál, de legyen mindig férfierőd a vészeken diadalmaskodni! Jó éjszakát, szép cse-csemő... Szép vagy te, szebb minden országbeli testvérednél, mert nem fürödtél vérben, mint azok, téged tiszta örömkönnnyek mostak; és bölcsöd párnái nem hideg, merev holttestek, hanem forró, dobogó szívek. Jó éjszakát!... Ha elalszol, jelenj meg álomban úgy, amilyen leszel férfikorodban, amilyen nagynak, ragyogónak, a világtól tisztelnek én reméllek!

Petőfi Sándor

Pest, március 15. 1848.

FÖLTÁMADOTT A TENGER...

Föltámadott a tenger,
A népek tengere;
Ijesztve eget-földet,
Szilaj hullámokat vet
Rémítő ereje.

Látjátok ezt a táncot?
Halljátok e zenét?
A kik még nem tudtátok,
Most megtanulhatjátok,
Hogyan mulat a nép.

Reng és üvölt a tenger,
Hánykódnak a hajók,
Sülyednek a pokolra,
Az árbóc és vitorla
Megtörve, tépve lóg.

Tombold ki, te özönvíz,
Tombold ki magadat,
Mutasd mélységes medred,
S dobáld a fellegekre
Bőszült tajtékodat;

Jegyezd vele az égre
Örök tanúságul:
Habár fölül a gálya,
S alúl a víznek árja,
Azért a víz az úr!

Pest, 1848. március 27-30

Petőfi Sándor

Dicsőség e népnek! mely jogait egy csepp vér elfolyása nélkül ki tudta vinni; mely önmagát saját becsérzete által hagyja kormányozni. Kik a lelkesülés szent percében sem feledkeznek meg a kötelességekről, mikkel magánosok és személyi vagyon bátorságának tartoztak. Kiket hon- és ember-szeretet gyullasztott lángra, s kik közül egyetlen egynek tette sem piszkolá be önédekű kihágással a nemzet e nagy ünnepét.

Mit más népek karddal váltak ki maguknak, azt e nép pusztá kézzel, csupán szent lelkesülésének tüze által, egyetértve, elleneit nem legyőzve, de megtérítve, tette magáévá.

Jókai Mór

A régi Magyar Cserkész folyóiratokban mindig figyelemmel kísértük „Méla Béla ferde felfogásai” c. rovatot. Az agyafúrt cserkész komoly kérdésekre is talált nyakatekert válaszokat. Vártuk a rovatot, mert derülni akartunk rajta.

Emlékszem egy kérdésre, amelyre Méla Bélának válaszolni kellett: „Honnan kapta nevét a Milói Vénusz?” A régészek által megmentett, arányaiban tökéletes női szoborról volt szó, amelynek csak a törzse és a feje maradt meg. Ez az ókori lelet mégis a művészettörténelem kiváló alakja lett. Nem is a szobor méltatása itt a cél, hanem Méla Béla válaszát akarom leírni. Íme, ez volt: „Miló rúgta le karjait?”

Évtizedekkel később Rajner Maria Rilke német költő a szobor szemlélésében közben rádöbent a remek alkotás művészeti értékére. Szerette volna a márvány tökéletes formájában a női szépség teljes kibontakozását látni. Tudta, hogy ez az óhaj nem lehetséges, de keservében mégis felkiáltott: „Változtasd meg életedet!”

Egy ilyen felszólításhoz nem kell okvetlen költői véna. Különösen akkor nem, ha egy művészeti alkotásról, hanem életünk megváltoztatásáról van szó. A szükséges parancsot magunk is megfogalmazhatjuk. Biztosra vehetjük azt is, ha komoly a parancs, gyökeres változást hozhat életünkben. Ez mindig lehetséges, nincsen sem korhoz, sem időhöz kötve. Az Evangéliumban is olvashatunk egy ilyen egyértelmű felszólításról: „Térjtek meg és higgyetek az üdvösség jóhírében.” (Mt 1,15).

Aki vezetett lelkinaplót, többször papírra vetette, hogy igéri életének javulását. Ezt számtalanszor megígértük már napló nélkül is. Mégis rá kellett döbennünk, hogy ez az ígéret olyan volt mint a szappanbuborék: színes és illatos. A látványos felfelé ívelés közben az enyhe szellő pillanatok alatt apró részecskékre tépett minden elhatározást. Magyarul ezt a terméketlen lendületet szalmalángnak is nevezhetjük. Sokszor mégis meg vagyunk győződve, hogy ez a dugába dőlt javulási kísérletezés emberi gyarlóság csupán és vállvergetve megelégszünk magunkkal, hogy legalább a jóakarát megvolt bennünk. Ez nagyon veszélyes felfogás, mert a bölcs mondás szerint a pokolba vezető út is jóakarattal van kikövezve.

Egy másik német ember, bölcselő és hittudós (Franz von Baader, 1765-1841), erről a helytelen magatartásról így ír: hogy minden a régiben maradjon, nem maradhat minden a régiben; hogy minden a régiben maradjon, állandóan meg kell óvni az elvénüléstől, állandóan meg kell újítani; az egy helyben való topogás visszaesést jelent; ha nem emelkedünk ki, elsüllyedünk; ha nem erősödünk és nem fiatalodunk, belepusztulunk a végelgyengülésbe.

Változtass viselkedést!

Amikor Jézus felszólít a megtérésre és az evangélium örömhírének gyakorlati

elfogadására, akkor a szív átalakulására céloz. Az élet gyökeres újjáalakításáról van szó, egy visszatérésről, egy cseréről, a bűnnel való szakításról, egy üdvös szomorúságról, amely eltűri az élet megváltoztatásának vágyát és reményét azért a bizalomért, amelyet újra Istenbe helyezünk. Isten tényleg új szívet adhat nekünk, erőt az újkezdéshez és legfőképpen a szeretet erejét. Röviddel halála előtt Jézus megismételte tanítványainak: „Az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szeretlek benneteket.”

Jézus szavaira gondolva Szent Pál apostol így ír: „Aki szeret, az türelmes és jóságos. Aki szeret, az nem irigy, nem dicsekszik, nem fölfuvalkodott; aki szeret, tiszteletudó, nem keresi a maga érdekét, nem enged a haragnak, elfelejti az igazságtalanságot; aki szeret, nem örül a gonoszságnak, az igazság az öröme: aki szeret, mindent megbocsát, mindenben bizalma van, mindent elvisel, soha el nem veszíti reménységét, a szeretetnek soha sincs napnyugta.”

(1 Kor 13, 4-8)

Érezd magad szabadnak

Abból a háromezer emberből, akihez Péter a rettenetes vádat intézte: „Ti öltétek meg a názáreti Jézust”. (Ap Csel 2,22), biztosan nem volt ott mindenki a Kálvárián, hogy beverjék a szöveget, sem Pilátus pretóriumá előtt, hogy kiáltás: „Feszítsd meg”.

Miért mondta hát Péter: „Megöltétek Jézust”? Mert ahhoz a néphez tartoztak, amely megölte őt, mert nem fogadták el az Ország Evangéliumát, talán azért, mert amikor Jézus áthaladt Jeruzsálem utcáin, leengedték üzletük függönyét, hogy ne bosszankodjanak...?

Az elhangzott vádra két válasz lehetséges: az egyik Júdasé, aki az árulás után felkiáltott: „elárultam az igaz vért” és elment fölakasztani magát (Mt 27,4). A másik pedig Péter magatartása, aki a kakas kukorékolására visszaemlékezett Jézus szavaira, aki megjövendölte az árulást és keserves sírásba kezdett (Mt 26,4).

Megtapasztalva a bűnbánat erejét, Péter most megmutathatja testvéreinek az üdvösségnek ezen útját, állhatatosan kiáltva: „Tartsatok bűnbánatot!” A bennünk megszólaló Lélek az, aki meggyőzi az embert a bűnről (Jn 16,8), amely úgy jött, mint Nagypénteken a vihar, amikor a templom függönye kettéhasadt, a kőszív darabokra tört, a sir, amely rabokat tartott, megnyílt és a bűnös végre szabadnak érezte magát.

Péter, akiből kőszikla lett, tanúságot tett és vérevel megpecsételte ezt a megtérést. Ekkora példát érdemes követni, mert különben félő, hogy valami Méla Béla mellébeszélésbe keveredünk és akkor bizony nem marad semmi: csak a szappanbuborék. ■

Imaszándékok

MÁRCIUSRA

1.

Imádkozunk, hogy a földkerekség valamennyi nemzete elismerje és betartsa az emberi személyt illető alapvető jogokat.

Az ember alaptermészetéhez tartozik a csoportalkotás, amely a család szaporodásával nagycsaláddá, törzssé, néppé – később nemzeté – jön létre.

A dolog természetéhez tartozik, hogy szükséges a csoportvezető, annak munkatársai, a közös tanács s még számos alcsoporthoz tartozó a fellépő szükség szerint. A közérdekű közös képviselő a következő lépés. Kialakul egy – vagy több – rangsor. Másik jellemzője a csoportok növekedésének – ami természetesen egy időben alakul a fent vázolt fejlődéssel – hogy kialakulnak a felé-és alárendeltségek különböző fokozata. Feljebb rendelt lesz, aki(k) megvédi(k) a csoportot, anélkül az tönkre megy. Alább rendelt a megvédettek. A felnőttek feljebb rendelt a gyermekeknél, a „bölcsek” a tapasztalatlanabb felnőttek fölött állnak.

Más értelemben egyenlőség uralkodik a csoport tagjai között: mindenkinek egyenlő joga van a maga létfokozatán. Elkerülendő e jogrendszerben a hátrányba taszítás, de a kedvenc-rendszer is. A legkisebb közösségekben is biztosítani kell a jogszolgáltatást.

Számtalan, de meglévő részlet boncolásától el kell tekintsek.

Konfliktusok akkor jönnek létre, ha megszerveződik az oppozíció – például egy népen belül. Vagy, ha egy másik nép normái – esetleg seregei – veszélyeztetik a léte. Ekkor az érvényes jogok, az emberi jogok csupán a saját népkre vonatkoznak, az „ellenséget” pedig mind egyenlő, mind közösségeiben ki kell irtani. Isten ez ellen harcolt a tíz parancsolatban. Jézus az Újszövetségben, míg végül életét kioltották.

Az Isten ellenében fellépő minden kori ember és a csoportok – néha Isten nevét alibinak használva – „Szent háború” – megfosztja a nem hozzá tartozókat legalapvetőbb emberi jogaitól.

Ha sokan és nagyon bensőségesen imádkozunk, akkor is sokáig fog tartani – ha egyáltalán – amíg a világ összes népe respektálni fogja az emberi személyt illető alapvető jogokat.

2.

A 20. Század vértanúinak tanúságtétele adjon a fiataloknak bátorságot a hűhez és annak hirdetéséhez, ezért imádkozunk.

Ha az ember olvassa: „A 20. Század vértanúi” meghatározást, önkéntelenül kezd kotorászni agyának gondolatai közt: létezik-e ilyen? Hamarosan eszébe jutnak különböző jelentések a médiából. Egyik országban kivégeztek ennyi papot, annyi nővért, civileket, karitászszemélyeket, orvosokat, ápoló nővéreket és ki tudja még kiket. A „Nemzetközi Hűszolgálat” (Internationaler Fidesdienst) adatai szerint csupán az utolsó három évben: 1994-ben a Ruanda-i tragikus események folytán mártír halált halt 241 áldozat: ebből (Folytatás a 2. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Egy olvasónk Belgiumból

reflektál az ÉLETÜNK ez év januári számában a „Jehova tanúi” kapcsán közölt válasza. Leveléből, amelyben beszámol a szekta néhány képviselőjével folytatott disputáról, idézzük az alábbiakat:

„Mindig abból a meghatározásból kiindulva, hogy Isten csak egy van, azt hittem, hogy ugyanazt a „Személyt” nézzük különféle módon... Most értettem csak meg, hogy ennek a fordítottja az igaz, Jehova, úgy mint például Allah, az nem a mi Istenünk. A Jehova tanúi az Ő Istenüket követik, nem a miénket. Ez a fölfedezésem onnan ered, hogy tanácsolták, imádkozzák Jehova Istenhez segítségért. Képtelen voltam erre. Még a gondolata is elképesztett, fölháborított. Így értettem meg: az „én” Istenem nem azonos az övékével... Hogy ez mennyire így van, bizonyítja az is, hogy amikor a kísérlet után ugyanezt tanácsoltam nekik, fölháborodva utasították vissza.

Tehát kérni az Úr Jézust, a Szentlélek által, ismertesse meg velük az Atyát és a köztük való viszonyt... (Szerintük) a Szentháromság Istene, hamis Isten. Nekik pedig idegen Istenhez fordulni tilos. Hát nekünk szabad?”

Miklós atya válaszol:

A feltett kérdésre alapjában véve rövid és egyszerű a válasz: „Nem!” A téma kapcsán persze több szempontot kell figyelembe venni, ezért nem árt, ha kitérünk rájuk.

Természetes, hogy keresztény ember nem fordulhat „idegen” Istenhez, nem imádkozhatunk hozzá, nem imádkozhat, mégpedig azért, mert – mint olvasónk helyesen megjegyzi – „Isten csak egy van”, és hozzátehetjük: csak egy lehet. Mert Isten az abszolút Létező, aki létében nem függ mástól, önmagában hordja létének magyarázatát; Ő a Lét teljessége.

Ebből a filozófiai Isten fogalomból következik, hogy örökkévaló, végtelen, mindenható, hogy Ő minden rajta kívül létező létének egyedüli forrása. Rajta kívül más Isten nem létezhetik: két abszolút valóság önellentmondás, mert ebben az esetben egyik sem lenne „abszolút”, teljes, tökéletes. Ezért lehetetlen a többistenhit és ezért nem tekinthető Istennek bármilyen vallás Istene, ha hiányoznak belőle az imént felsorolt elemek. Amennyiben, azonban

valamilyen vallás Isten-képe ezekre épül, akkor az egyetlen, valóságos Istennel állunk szemben függetlenül attól, hogy milyen névvel illetik. Tudatommal minden monoteista, azaz egyistenhívő vallás Istene, tehát a zsidóság és az iszlám is, ilyen.

Mi keresztények azonban Isten belső valóságáról ennél többet tudunk. Jézus közölt velünk olyan ismereteket, amelyek értelmében az egy Isten három személyben létezik, azaz a három isteni Személy birtokolja, más-más módon, az egyetlen isteni természetet a maga teljességében. Ez a Szentháromság tana, amelynek alapjai az újszövetségi Szentírás számtalan helyén minden kétséget kizáróan megtalálhatók. Ennek ellenére egyes magukat kereszténynek tartó vallási közösségek nem fogadják el a Szentháromságról szóló tanítást, pl. a Jehova tanúi, az Unitáriusok stb. Ennek magyarázata, hogy félreértik a „Személy” fogalmát, amennyiben az emberi személyből indulnak ki, amely egyfajta különállást, véges meghatározottságot feltételez. Istenre ez nem érvényes. Aki ezt alkalmazza Istenre, azaz az isteni Személyeket emberi módra fogja fel, az szükségszerűen arra a következtetésre jut, hogy három Isten van. Ezért „hamis Isten” a Jehova tanúi szemében a Szentháromság, a nagy keresztény egyházak Isten-képe. Erről persze szó sincs. Ilyesmit aligha állíthat valaki, aki csak egy kicsit foglalkozott a keresztény teológiával és tudja, milyen éberem őrködött az Egyház, az első évszázadok szentháromsági vitái során, nehogy a Szentháromság titka többistenhitként félreérthető legyen. Ténylegesen évszázadokig tartott, amíg sikerült a kereszténységnek ezt a központi hitigazságát, úgy, ahogy az újszövetségi Szentírás lapjain megjelenik, megfelelő és félre nem érthető bölcséleti és teológiai fogalmakkal kifejezni.

Ha a Szentháromság titkát emberi eszünkkel próbáljuk megközelíteni, akkor Isten belső életének három eleméből indulhatunk ki:

1. Isten, a végtelen Értelem öröktől fogva megismeri önmagát;
2. Isten önmegismerését öröktől fogva „kimondja”;
3. Isten, a korlátlan Akarat, az önmegismerés teljességét és a „kimondott Szó” tökéletességét szeretetével öröktől fogva átfogja.

Isten belső életének ez a három mozzanata felel meg a három isteni Személynek:

1. az isteni természet önmegismerő birtoklása: az Atya.
2. az isteni természet önmagát „kimondó” birtoklása: a Fiú;
3. az isteni természetnek az önmegismerést „kimondó”, és a „kimondott Szó”, „Ige” közti kölcsönös szeretetből fakadó birtoklása: a Szentlélek.

A személy tehát Istenben nem elkülönülést jelent, hanem egybefonódó egységet. A különbözőség az egyes személyek között csupán az Isteni természet birtoklásának más-más módja. Ebben nyilvánul meg végtelen gazdagsága.

A három személy ugyanaz az egy Isten, akinek egységét természetének különböző módon való birtoklása nem bontja meg. Ezért mondhatja Jézus: „Én és az Atya egy vagyunk” (Jn 10, 30) – „egy” és nem „egyek vagyunk”; és a Lélekről, hogy Ő küldi apostolainak és; hogy az „az Atyától származik” (Jn 15,26); amit nekik hirdet „az enyémből kapja” mert „minden, ami az Atyámé, enyém” (Jn 16,14–15).

A Szentháromság személyei nevére vonatkozólag pedig még annyit, hogy a Szentírás tanúsága szerint a Fiú az Atyától öröktől fogva születik mint örök Ige, örök

gondolat közlése, a Szentlélek pedig az Atyának és a Fiúnak a Lelke (R 8,9): az Ő szellemi „lehelése” egybeesik az Atya és a Fiú egymás iránti szeretetével.

Mindezt a Jehova tanúi nem fogadják el: az Ő Istenről alkotott fogalmaik az ószövetség Istenképét tükrözik, mint ahogy több más kérdésben is; amilyen pl. a vérátömlesztés elutasítása, megrekedtek az ószövetségi szinten.

Visszatérve olvasónk kérdésére: mint-hogy a Jehova tanúi által tisztelt Isten az ószövetség Istenfogalmának felel meg és a kereszténység Istene is ezen alapszik, akkor is ha a Szentháromság titkának kinyilatkoztatása révén Isten belső valóságáról gazdagabb ismeretei vannak, úgy gondolom, hogy végeredményben ugyanazt az Isten imádjuk Az Ő – és az Újszövetség összetartozik, mert ugyanaz az Isten nyilatkozta ki. Ebből persze nem következik, hogy a keresztény ember

Jehovához fog fohászzkodni, mert ezzel legalábbis jelképesen Jehova tanúival vállal közösséget, amire valóban nem sok alapja lehet... Mi biztosak lehetünk, hogy az egyetlen, igaz Istenhez fordulva, aki Jézus által Háromságos Egyistennek nyilatkozta ki magát, nem valamelyik vallás „istenét”, hanem az Istent, akin kívül nincs más, imádjuk.

A három isteni Személyhez fűződő lelki kapcsolat csodálatos módon gazdagítja lelki életünket. Az Atya, aki teremtett és gondunkat viseli, a Fiú; aki emberré lett és megváltott, a Szentlélek, a Szeretet Lelke, aki vezet, irányít, átjár és megszentel bennünket, jelenti számunkra Isten teljességét.

A Szentháromság titkát felfogni nem tudjuk, de szeretni, imádni és részt venni a háromszemélyű Egyisten életében, annál inkább.

És ez a lényeg.

Frank Miklós

Prof. Dr. MEHRLE TAMÁS OP

A világi hívek szolgálata az egyházban

A Szentszék 1997 aug. 15-én kiadott rendelkezése értelmében

Tekintve, hogy a Szentszéknek ez a rendelkezése sok port vert fel az egyházban, úgy gondoljuk, hogy hasznos lehet, ha olvasóinkat e kérdésben tájékoztatjuk. Annál is inkább hasznos lesz ez, mert az instrukció a híveknek, – akik nem részesültek a papszentelésben, – az ügyéről szól.

Manapság megszoktuk, hogy ha a Szentszék bármily utasítást ad, azonnal a papok és a hívek sokassága tiltakozik ellene. Ez így van a jelen esetben is. Azzal vádolják ezzel a rendelkezéssel kapcsolatosan az egyházat, hogy a II. Vatikánumnak a világiaknak az egyházi szolgálatára vonatkozóan adott engedelményeit, ismét visszavonja. Elég a bevezetést elolvasnunk, hogy megértjük, hogy egyáltalán nem erről van szó.

A rendelkezés a II. Vatikánusra és az utolsó három egyetemes püspöki szinódusra hivatkozik, melyek egyöntetűen hangoztatják, hogy Krisztus misztikus teste minden tagjának kell az egyház felépítésén fáradoznia. Ez főképpen a jelen korban szükséges, amikor a világ újra-evangélizációjának a feladata hárul ránk.

A rendelkezés elismeri, hogy az egyháznak a világiakhoz intézett azon felhívása, hogy vegyenek részt az egyház küldetésében, nem süket fülekre talált, hanem a világiaknak és a szerzeteseknek a papsággal való együttműködésének új módját léptette életbe: azok, akik nem papok, a liturgiában, az igehirdetésben és a katekézisben kiveszik a részüket, nevezetesen a nők is jelentékeny szerepet vállalnak benne. A rendelkezés kétfajta együttműködést említ meg: a kifejezetten megszentelő feladatban való részvételt és azt, mely a világnak az evangélium szellemével való áthatására vonatkozik, gondoljunk csak a kultúra, művészet és színház jelentős területeire. A püspököket a rendelkezés felszólítja, hogy ismerjék el és mozdítsák elő a világiaknak különböző szolgálatait, hivatalait és feladatait, azokat is, melyek szorosabban a lekipásztörök feladatával vannak kapcsolatban.

Csakugyan a zsinat a hívek apostolkodására vonatkozóan a következőket mondja: „Végül, egyes olyan feladatokat is rábíz a hierarchia a világiakra, amelyek közvetlenebbül kapcsolódnak a lekipásztörök munkáihoz, például a keresztény hit oktatását, bizonyos liturgikus cselekményeket, a lelkek gondozását. E küldetés nevében a világiak tisztségük gyakorlásában teljesen alá vannak rendelve a felelős egyházi vezetésnek” (A zsinatnak a hívek apostolkodásáról

szóló határozata, 24. szám).

Ezek után a rendelkezés megokolja, hogy a szentszék miért tartotta szükségesnek ezen okirat közzétételét. Tény, hogy a zsinat utáni időben, nagyon előnyösnek bizonyult, hogy ott, ahol nincsen elegendő pap, a világiakat is, olyanokat tehát, akik nem részesültek papszentelésben, bizonyos feltételek mellett bevonják az egyház szolgálatába. A laikusoknak ilyen nagylelkű és egyben nagy tapintatot feltételező segítségével, főképpen olyan országokban, ahol a keresztényeket üldözik, vagy ahol az egyház még nem vert mélyebb gyökeret s nagy a paphiány felbecsülhetetlen segítséget jelent. Viszont az ilyen szükségesetekben esetleg olyan szokások is honosodnak meg, amelyeket nem lehet jóváhagyni. Ezért szükséges, hogy az egyházi hatóság ezeket a szolgálatokat pontosan körülírja, feltételeiket meg szabja, mert ha a világiak együttműködése szükséges is, ez az együttműködés nem jelenthet egyszerű pótlást, mintha a világiaknak ugyanaz a felhatalmazásuk lenne, mint a felszentelt papnak vagy püspöknek. A szentszék tehát a jelen okmánnyal válaszolni akar mindazokra a kérdésekre, melyeket ez ügyben a világ minden részéről püspökök, papok, laikusok hozzá intéztek. Mivel ilyenfajta hitet érintő kérdésekben főképpen a püspököket terheli a legnagyobb felelőség, ezt a dokumentumot elsősorban minden püspökhöz intézik, nemcsak azokhoz, ahol visszaélések történtek, hanem olyanokhoz is, ahol még nem történtek, de könnyen történhetnek.

Következő cikkeinkben olvasóinkkal e római instrukció további tartalmát részletesebben ismertetni és méltatni fogjuk. (Folytatjuk)

Imaszándékok

(Folytatás az első oldalról)

püspök, 101 pap (abból 5 rendi-pap) 45 rendi testvér, 64 nővér és 28 világi segítő.

Ezenkívül 1994-ben 17 katolikus hit-térítő (11 pap, 2 testvér és 4 nővér) vált vértanúvá.

1995-ben 32 misszionárius (17 pap, 1 diakónus, 3 világi testvér, 9 nővér és 2 világi segítő) ontotta vérét Istenért és hitéért.

1996-ban 46-ra emelkedett az áldozatok száma. Köztük 3 püspök, 18 pap (6 rendi pap) 8 rendi-testvér, 13 nővér és 4 világi munkatárs. Nem lehet azt mondani, ma nincsenek vértanúk.

Nem is gondolunk arra, hogy minden egyes szám mögött egy ember, egy élet húzódik meg, örömeivel, problémáival, önfeláldozásával, tragédiájával... együtt. A számok személytelenek, nem árulnak el az emberi sorsokról semmit.

Egyedül annál hathat egy ember halála, akít kortársai ismeretek, becsültek, szeretnek. Imádkozzunk, hogy a helybeli vértanúk ismertté váljanak, ez előfeltétele az emberi (most már természetfölötti) kapcsolatnak. Mi is törekedhetünk egyes vértanúk életének ismeretére...

Fejős Ottó

ZSOLTÁR

Boldog ember, ki az Isten útját járja.
Láthatatlan angyal az utazó társa.
Kő között se botlik, homályba se téved.
Az ilyen embernek a halál is élet.

Boldogtalan ember, ki nem néz az égbe,
Széltől fújt ballangó az élete képe:
Virágos mezőn is akadékot talál.
Az ilyen embernek az élet is halál.

Gárdonyi Géza (1863–1922)

KUBA, NYÍLJ MEG A VILÁGNAK!

A Szentatya látogatása a Karibi szigetországban

Ötszáz évvel Kolombusz Kristóf és negyven évvel Fidel Castro Disznó-öbölbeli „partraszállása” után Kuba újból felfedezte saját magát, mégpedig abban a tükörben, amelyet a pápa tartott eléje januári apostoli látogatása során a nemzet történelmi eseményeinek, kulturális és vallási gyökereinek felidézésével. Hogyan is jöhetett létre ez a történelmi találkozás? A pápa részéről mindig is megvolt a kézség, sőt a kifejezett óhaj, hogy meglátogassa a karibi szigetországot. Castro viszont hallani sem akart róla, hosszú éveken át, mígnem a „líder máximo” belátta, hogy az elszigeteltségből való kitérés egyetlen lehetősége éppen a pápa személyén keresztül nyílik. Politikailag pártfogója már nincs, támogatói viszont ravasz gazdasági számításokkal, érdekből jönnek, marad tehát a pápa, aki nem támad politikailag, üzletet sem akar kötni, igaz „szeretne a nép lelkére beszélni” cserébe viszont Castro felhasználhatja a pápa jelenlétét, mintegy meghívásnak mások számára is. Volt tehát kockázat mindkét részről. Mégis első hallásra ez az egész ötlet roppant bizarr és morbid dolognak tűnt. A világnak is idejébe telt, míg elfogadta és tudomásul vette, hiszen jól tudhatta, hogy Castro kezéhez nemcsak kubai, hanem angolai és nicaraguai vér is tapad, hogy egymillió ember menekült el miatta hazájából, hogy ezek fulladtak a tengerbe miatta Florida felé menekülve, hogy az otthon maradtak bátrabbjait börtönbe vettette és kíméletlen szellemi terror kötöztte félelmes gúzsba egy egész nemzetet napjainkig. A pápát, mint a legfőbb pástort azonban mindig, minden körülmények között a nyája érdekelte. És ha a nyájhoz jutás kulcsa egy találkozásban állott, akkor elfogadta azt és találkozott... Sokféle emberrel. Emlékszem, római diákként jómagam is morogva prüszkölttem, amikor a nyolcvanas évek elején a pápa Arafatot fogadta, aki akkor még ereje teljében levő terroristának számított. Azóta még három újabb találkozó következett és hol tart most Arafat? Milyen emberré lett? Ki vezette be őt a világ politikai szalonjába?

És most? Kuba, negyven év után most először, hogy látta Castrot, mint egy „civilizált” embert, aki végre „kivetkőzött” mágius-mítikus zöld gerilla egyenruhájából, „civilbe” öltözött és 38 év után először újból misére ment. Utoljára – állítólag – 1960-ban vett részt szentmisén, még a Zsinat előtt tehát...

Amit azon az „új-miséjén” érzett, az bizonyára emlékezetes marad számára. A szituáció teljesen új volt, új perspektívából láthatta a pápát. A híres agyon-tapsolt *Forradalmi téren* egymillió honfitársa jelenlétében és közöttük ülve, „alulról” nézhetett a dobogót, az oltárt, és a pápát. Negyven év óta először most nem volt főszereplő. Csak szemlélő, szemlélője annak a találkozásnak, mely az ő „népe”, vagyis a pápa „nyája”, és maga a pápa meg a nép között született frissen, örömmel, lendülettel, békésen, fegyver nélkül. Ez valóban más dimenzió, más perspektíva. Amikor ugyanis a szentmise kezdetén Pál, a népek apostola megtérésének ünnepén a pápa megpillantotta az őt üdvözlő, egymillió, zömmel fiatal kubait, egyetlen váratlan és rögtönzött köszöntéssel meggyújtotta a lelkesedés lángját: „Cuba, amigo, el papa esta contigo!” vagyis „Kuba, barátom, a pápa veled van!” mire azonnal megszületett és zúgott a válasz: „El pueblo, amigo, esta contigo!”, „A nép, barátom, veled van!” Ami

ebben a prelúdiumban új, merész és kihívó, a jelenlévők öntudatos válasza: ki kivel tart? Mert az az egymillió ott nyíltan megvallotta, hogy ők a pápával vannak, vele tartanak. A pápa pedig – bár belement a Castroval való személyes találkozásba – még útközben repülőgépen tartott sajtókonferencia során világosan odaüzent a világnak, hogy mit tart arról a forradalmiságról, amit Jézus, illetve Lenin és Castro képvisel. Erre a valóban „emelkedett” distinkcióra emlékezi fog a világ. Így hangzott: „*Van forradalma Jézusnak és van Leninnek, Castronak is. Jézusé a szeretet forradalma, Castroé és Leniné a gyűlölet a bosszú és az áldozatok forradalma.*”

A forradalom terén az emberekre Jézusnak a pápa által képviselt szeretetforradalma „lavinaszerűen” zúdult le erős szél kíséretében, igazi pünkösdi jelleggel. A mise végén meg is jegyezte a pápa: „*A Lélek ott fúj, ahol akar. Most itt, Kubában akar!*” A „kubai lavina” Santa Clara-ban kezdett „beindulni”, hol a pápa családokkal találkozott, mert a kubai embert a maga természetes közegében, a családban akarta megszólítani, rögtön kérve számukra a „jogot és a megfelelő intézményeket”, hogy „saját döntésük nyomán szabadon nevelhessék gyermekeiket!”, ne csak ismeretre, hanem emberiségre és hitre is”, vagyis „a családok és iskolák nyílnak meg Krisztus előtt”.

Camagüey-ben negyedmillió fiatal forró karibi temperamentummal köszöntötte a pápát, aki arra buzdította őket, hogy szerezzenek érvényt jogos elvárásaiknak, térjenek vissza az igazi nemzeti és keresztény gyökerekhez és ennek talaján maguk építsenek fel egy szabad és méltó jövőt: legyenek bátrak az igazságban, merészek a szabadságban és a reménységben.

A „Szeretet Szűzanya” Cobre-i nemzeti szentélye közelében, Santiago de Cuba intellektuális városában félmillióan fogadták a pápát, aki beszédében a világi hívek küldetéséről szólt és arra emlékeztette őket, hogy „joguk és kötelességük a közéletben való részvétel”. Végül a „lavina” vasárnap „szélvészként” zúdult Havannára, és átjárta az emberek szívét-lelkét. A pápa a szentmisén mondott testamentumszerű beszédében metsző élességgel hirdette meg a „az egyház szociális tanításának evangéliumát” „*Kuba nyílj meg a világnak – hangzott a felhívása – hogy a világ is megnyílhasson feléd!*”... Tedd ezt az igazságra alapozott szabadságban... és megszabadulásod – az emberi jogok alapjaként – a lelkiismereti szabadság gyakorlásának teljességét jelentse! Miközben pedig a szabad és méltó emberi élet szociális és politikai feltételeinek megteremtését követelte a pápa, ugyanakkor kemény hangon ítélte el a „Kubát sújtó és elszigetelő, igazságtalan embargót”, valamint a „kapitalista neoliberalizmust”. Végül bejelentette: „*Eljött az óra, hogy a keresztény lelkületet hordozó Kuba új utakat nyisson!*”.

A találkozás Castro és a pápa között szerda este azzal kezdődött, hogy 12 óras út végén a repülőgépből kiszálló pápa megkérdezte: „Itt hány óra van?” Akkor „líder maximos” megmondta a pontos helyi időt, amit a kronométer mutat. A kegyelem „khairosz”-át azonban a pápa jelölte meg: „Eljött az óra!” és most a magvetés után a pápa, mint a szántóvető, vár, olyan reménységgel, ahogy arról hazatérése után két nappal, a szerdai

P. Benkő Antal SJ

EGYÉNEKENKÉNT, VAGY KÖZÖSSÉGBEN?

Közösségi élet és lelkipásztorkodás

A közösségi élettel kapcsolatos néhány pszichológiai problémára és megoldási irányra szeretnék rámutatni. Mivel a modern lelkipásztorkodásban jelentős helyet foglalnak el a csoportok (kisközösségek, bázisközösségek), ezekre helyezük a fő hangsúlyt.

I. Csoporton „olyan sor személyt értünk, akik egy bizonyos időtartamon belül egymással érintkeznek és akiknek a száma oly kevés, hogy minden egyes személy mindegyik másik személlyel kapcsolatba tud lépni, és pedig nemcsak közvetve, más embereken keresztül, hanem szemtől szembe.”

Kis- vagy bázis közösségeknek nevezik azokat a minimum 8-10 ill. maximum 20-30 tagú csoportokat, amelyek rendszeresen találkoznak, hogy együttlétük által előmozdítsák személyes és közösségi életük kibontakozását. Amikor a tagok vallási életük fejlődését ilyen úton próbálják előmozdítani, akkor beszélünk vallási kis közösségekről.

A kisközösségek a II. világháború után jelentek meg a társadalmi életben. Kialakulásukban számos tényező játszott közre. A társadalom egyre inkább eltömegesedett, ami egyúttal az egyének atomizálódáshoz vezetett. Megszűntek a nagy intézmények (állam, megapoliszok, mamutvállalatok) és az egyes személyek, a kis családok közötti hagyományos, közbeeső szervek (pl. nagycsaládok, falvak), amelyek természetes pszichikai támaszt nyújtottak az egyéneknek és segítették világnézetük terén. – Az állam erkölcsi téren semlegességet hirdet, nem képvisel tartós értékeket; ami újabb elbizonytalanodás forrása. – Legtöbb helyen személytelenné váltak a hagyományos egyházi közösségek és szolgáltatások is. A totalitárius rendszerek túlkapásai és bukása óvatossá tették az embereket az ezeket mozgósító vallási egyesületekkel, szervezetekkel szemben. Megnőtt az igény megfelelő társadalmi háttérre, amely keretet nyújthat a hit és a kultúra, a vallás és a mindennapi élet összekapcsolására. – A Vatikáni Zsinat kiemelte, hogy az egyház Isten népe, *koinonia*. Sokan keresik, hogyan valósíthatják meg a mai körülmények között azt a szeretetközösséget, amelyről az Apostolok Cselekedeteinek első lapjai tanúskodnak.

a) Vallási téren elsőnek Latin-Amerikában hallattak magukról a kisközösségek, de hamarosan a többi földrészen is kivirágoztak. Röviden vázolom azokat a csoportokat, kisközösségeket, amelyekben magam is részt vettem.

A 60-as évek végén a Rio de Janeiro-i Katolikus Egyetemen is megalakult egy bázisközösség. A mintegy 20 tagból hárman voltakunk papok (rajtam kívül még egy jezsuita és egy világi pap, aki világi hallgatóknak tanított teológiát), 6 tanár, 4 főiskolai végzettségű szakember, 3 laboratóriumi, középfokú műveltséggel rendelkező technikus és karbantartási segédmunkás. Vezetőnk egy kb. 40 éves, civil

kihallgatás után szólt: „Kubában tett látogatásom sok mindenben emlékeztet első, 1979-es lengyelországi utazásomra. „Azt kívánom a szép szigetországban élő testvéreinknek, hogy ennek a zárándokútnak a gyümölcsei is hasonlóak legyenek a lengyelországi út gyümölcseihez”. És Castro? Azt nyilatkozta, hogy a kinyomott fogkrémet, már nem lehet többé a tubusba visszanyomni”.

Vértessaljai László (Róma, VR)

ruhában járó női szerzetesközösség tagja volt, aki az egyetemi lelkészségen dolgozott és aki kevéssel előbb részt vett egy zsinati megújulási kurzuson. Ő sürgette, hogy lehetőleg az egyetem munkatársainak minden szintje képviselve legyen a csoportban. Mint minden ún. bázis közösségben megbeszéléseink kiindulópontját az egyetem életében felmerülő társadalmi, szociális, vallási kérdések alkották. Ezeket próbáltuk kiértékelni, ezekre kerestünk választ a hit fényében. Időt szenteltünk a közös elmélkedésre is: ki-ki elmondta a felolvasott evangéliumi szakaszra vonatkozó meglátásait, imáit.

A csoport két hetente, azonban kb. csak egy évig jött össze. A tanév végén többen az egyetemen kívül vállaltak munkát. A visszamaradtak pedig úgy érezték, hogy – minden jóakarattal ellenére a tagok közötti jelentős különbségek következtében, nem sikerült kialakítani egységes célt és érdeklődést. Az egyetem katolikus jellegének elmélyítése nem bizonyult elég erős indítéknak, hogy továbbra is két hetente mintegy két órát szenteljünk ezekre az összejövetelekre. Mindenesetre egy példa arra, hogy mit céloznak az ún. bázisközösségek: a mindennapi élet helyi problémáira keresik a választ a hit fényében.

GYEREKKOR

Jaj, a gyerekkor mily tündéri kor volt: egy ködbe olvadt álom és való, ha hullt a hó az égből, porcukor volt, s a porcukor az abroszon a hó.

Kosztolányi Dezső (1885–1936)

Ugyancsak a hatvanas évek végén részt vettem a katolikus megújulási mozgalomhoz tartozó „kurzillista” csoportokban is. A cursillo sürgeti, hogy tagjai a három napos *cursillo* (=kis kurzus) elvégzése után, kis csoportokban találkozzanak és egymást segítsék a kurzuson kapott kegyelmek és a vállalt elkötelezettségek mindennapi megvalósításában. A kurzillisták találkozásai nagyon nyílt és baráti jellegű, hitből fakadó összejövetelek. De - tapasztalatom szerint - ha nincs elkötelezett „és rátermett tag a csoportban, hamar felbomlik a közösség.” A cursilló ugyanis nem nyújt külön programot a kis kurzust követő időkre, az ún. negyedik napra. Reméli, hogy azok akik elvégezték a kurzust – egyik vezető kezdeti közreműködésével – képesek lesznek megállni saját lábukon. Több ilyen csoport mellett „bábáskodtam” Brazíliában és 1990-91-ben Budapesten is. Tartósabb közösségem azonban csak egyszer alakult ki Brazíliában: egy fiatal, főleg egyetemi hallgatókból álló kurzillista csoport mintegy három évig tartott össze, szociális téren is tevékenykedett.

Kb. 8 évig vettem részt az *Equipe Notre Dame* (END) családcsoporthoz Rio de Janeiro-i közösségében. Ez a Közösség 34 év óta még ma is fennáll. A hét alapító házaspár közül 4 ma is tagja; 3 időközben más utakat keresett, viszont három új csatlakozott hozzájuk. Az END a család megszentelődését szorgalmazza és szolgálja. Előnye, hogy rendelkezik egy vezető-központtal, amely évente keretprogramot nyújt a világ minden részén működő kisközösségeinek, ugyanakkor mindegyik kis csoport szabadon szervezheti meg évi programját az élet-szentség felé törekvés útján.

(Folytatjuk)

GYERMEKEKNEK

„Mindenkinek megvan a maga baja!” – szoktuk mondogatni, s ilyenkor mi felnőttek általában csak a magunk világára gondolunk. Legtöbbször eszünkbe sem jut, hogy nektek gyermekeknek is megvannak a gondjaitok. Pedig nagyobb odafigyeléssel, érdeklődéssel ezt is észrevehetnénk. Hadd említsek néhány példát.

Az iskolai szünetben, gyermekek játszanak az udvaron. Nagy a jókedv, a zsi bongás. Az egyik sarokban viszont félénken húzódik meg valaki. Nem játszik a többivel, hanem egyedül szomorkodik.

A szünet végén mindenki berohan a termekbe. Matekpéldák várnak megoldásra. A tanulók szorgalmasan számolnak, írnak. Egyvalaki azonban kétségbeesetten mered az írka lánjára és tanácstalanul forgatja a tollat. Túl bonyolult neki a feladat.

A tanítás után végre haza szabad menni. Otthon, miután a szülők is hazakerültek, előfordul, hogy valamelyik gyerek gondterhelt arccal szülei felé fordul és nekikezd egy bonyolult mondatnak, de aztán abbahagyja. Mivel senki

sem biztatja, nincs mersze, hogy előhozakodjék gondjával.

Mindhárom esetben egy kis bátorság lehetne a megoldás, egy határozott lépés megtörhetné a jeget.

A szünetben mellőzött gyermek nyomtatékosan kifejezhetné vágyát és elmondhatná végre valamelyik társának, hogy ő is szeretne játszani. A matekból gyengélkedő biztosan segítségre találna, ha szégyenérzetét félretéve, bizalommal fordulna társaihoz. A szülők is találnának időt a meghallgatásra és lehetőséget a segítségre, ha gyermekük őszintén kiöntené a lelkét előtűk.

Hasonló módon kellene megtörnünk a jeget most, nagybőjt idején.

A Húsvét előtti negyven napot arra kellene felhasználnunk, hogy szembenézzünk hibáinkkal, bűneinkkel és bátran, bizalommal kellene kérnünk Isten segítő beavatkozását életünkbe. Ne hagyjuk sodortatni magunkat az árral, hanem Isten segítségét kihasználva bátran tegyünk azért, hogy életünk Istennek tetszőbb, vagyis szebb legyen.

János atya

FIATALOKNAK

Néhány sor Szent Lukács evangéliumából – a múlt havi elmélkedés folytatásaként – amely szólás-mondássá, közmondássá lett az idők során.

„Miért látod meg a szálkát ember társad szemében, amikor a magad szemében a gerendát sem veszed észre?... A fát gyümölcséről lehet megismerni... Hisz a száj a szív bőségéről beszél...” (Lk 6, 41–46)

Őket, – „akik először nem a saját házuk előtt söpörnek” – nevezi Jézus képmutatóknak, és figyelmeztet: köztetek ne így legyen! Ha bírálni, hibáztatni, mulasztására figyelmeztetni kell valakit, az a szó legyen mindig építő, csendes, jobbító szó... A mérce mindig a kölcsönös tisztelet és szeretet legyen, mert: „A fát gyümölcséről lehet megismerni”.

MAGYARSÁGISMERETI TÁBOR CSÁNGÓ FIATALOKNAK

A Moldvai Magyar Ifjúsági Tábor ugyan már jóideje rendezték, de résztvevői annyi élményt és tapasztalatot szereztek azon az augusztusi egy hét során, azóta is lelkesen mesélnek róla. Így jutott el a találkozó híre hozzánk is, mert Románia ugyan az Európai Unió felé tart, de a gazdasági feltételek nem mindenki számára teszik lehetővé a korszerű technika áldásainak élvezetét és így Csángóföldön is sokszor a lelkesedés és a hithez, kulturális örökséghez való ragaszkodás hidalja át a szűkös anyagi helyzetből fakadó technikai hiányokat. Ennek ellenére a mintegy 30 résztvevő, akik egy héten át az erdélyi Szelterszen (Hargita-megye) tudományos előadások, elmélkedések, kirándulások és szabad-foglalkozások keretében ismerkedtek történelmünk – és katolikus vallásunkkal, úgy érezték, hogy lelkileg-testileg „feltöltve” távozhattak. Erre vallanak azok a beszámolók, amelyeket a tábort szervező Szent Gellért Ifjúsági Lelki Gyakorlati Központnak – mintegy hálájuk kifejezésére, – megküldtek. Néhány idézet a fiatal résztvevő fiúk- lányok leveleiből: „Ez a tábor kinyitotta a lelkemet a magyar eredet és nyelv felé. Elkezdtem szívesen beszélni a magyar nyelvet.” „E tábor hozzásegített, hogy magamban boldog dolgokra leljek, amelyekről nem tudtam, hogy bennem vannak!” A tábor alkalmával jöttem rá, hogy ha azt akarjuk, hogy nyelvünk megmaradjon, nekünk is tenni kell valami hasznosat. És mindenképpen fontosak ezek a táborok, mert segítenek az élet értelmének fellelésében.” Mások főleg azt emelték ki, hogy a két ferences-rendi szerzetes oly

A tövisbokor, a gyalogszeder képtelen szőlőt, fűgét teremni. Ha valaki szívének kincstárából mindig csak rosszat, megvetendőt tud előhozni: romlott gyümölcsöt kínál. A szó, amely elhagyja az ember ajkát, csak káromkodás, átok, elhamarkodott ítélet: kietlen, sivár szívről, üres lelkületről vall. Ám lehet ez a szó áldás, jószág, bátorítás, felemelő: gazdag szív tanúja, „Mert a száj a szív bőségéből beszél”.

Jézus tanítása, közmondássá vált szava tanít, irányít. Az Ő szava kihívás: válasszuk Őt vezetőnké életünk néha göröngyös, gödrökkel teli útján. Az Ő szava felhívás: legyünk vezetők vagy vezetettek, ne tegyük a mércét magasabbra másoknak, mint saját magunknak...

Pál atya

CSÍKSOMLYÓI PÜNKÖSD

A Stuttgarti Magyar Katolikus Misszió hívei idén szeretnének ott lenni a híres csíksomlyói búcsún. Ennek kapcsán íródott ez a kis ismertetés a sok száz éves múltra visszatekintő csíksomlyói búcsújáráshelyről.

A pünkösdszombati csíksomlyói zárandoklaton a székely nép körében több százéves hagyományra tekintenek vissza. IV. Jenő pápa 1444-ben már arra buzdítja a Szűzanya tiszteletére emelt ferences templom építésében segédkező népet, hogy nagy számban gyűljenek össze Máriának hódolni ezen a helyen. A templomban található Mária-szobor, melyet a maga 2,27 m magasságával a világ legnagyobb kegyszobraként tartanak számon, ismeretlen kéz alkotta reneszánsz stílusú faragvány a XVI. század első évtizedeiből. A keresztény szimbolika jegyeivel felruházott műalkotás Máriát mint a kozmosz uralkodóját jeleníti meg: alakját napfénykoszorú övezi, feje körül tizenkét csillag, lába alatt a Hold. Fején koronát visel, egyik kezében az uralkodás szimbólumát, a jogart, a másikban pedig a gyermek Jézust tartja. Batthyány Ignác, Erdély püspöke 1798-ban nyilvánítja a szobrot csodatevővé, amely azután egyre inkább a zárandoklatok középpontjává lesz. Szokás, hogy a zárandokok imájuk közben kezükkel vagy a magukkal hozott kegytárgyakkal megérintsék a szobrot, hogy a Szűzanya kegyelmét magukkal vigyék. Legendák és csodás imameghallgatások fűződnek a csíksomlyói Máriához. Mondják, hogy a XVII. századi nagy tatár-török invázió idején, amidőn a templom lángokban állt, a szobor csodálatos módon épségben maradt. Korabeli szemtanú szerint egy tatár vezérnek felkeltette a kíváncsiságát a csillogó szobor és szekérre tette. Amint viszont el akart vele indulni, az olyan súlyossá vált, hogy nyolc pár ökör sem tudta elmozdítani a helyéről a szekeret. Erre a tatár dühbe gurult, levelette a szobrot s arcán és nyakán megsértette – a sérülések ma is láthatók –, hogy ő maga aztán bénult kézzel zuhanjon vissza.

Csíksomlyót az egész esztendőben népes zárandokcsoportok keresik fel, nem csak a székelység köréből, hanem a világ minden részéről. A legnevezetesebb mégis a pünkösdi búcsú, mely egy XVI. századi eseményre vezethető vissza.

1567-ben, a reformációnak abban a szakaszában, mikor a vallási türelem még ismeretlen volt, János Zsigmond, Erdély akkori helytartója, hadaival akarta a katolikus Csíkot, Kászont és Gyergyót az unitárius vallásra kényszeríteni. Pünkösdszombatján gyülekeztek össze az apáik és nagyapáik katolikus vallását, akár fegyverrel is megvédeni akaró székelyek éppen Csíksomlyó magaslatain. Isten kegyelmébe és a Szűzanya védelmébe ajánlották magukat, hogy aztán felvonuljanak a Hargita hegyére s felvegyék a harcot. Az asszonyok és a gyerekek eközben Csíksomlyón a győzelemért imádkoztak. A csata győzelemmel végződött: a csatából visszatérő székelyek nyírfágakkal ékesítették fel zászlajaikat. Az asszonyok és a gyerekek eléjük mentek, hogy együtt térjenek vissza Csíksomlyóra Istennek és Máriának hálát adni ügyük diadaláért. Azóta szokás, hogy a búcsújárók Pünkösdszombatján felkeressék a kegyhelyet s körmenetükből visszatérve nyírfágakkal díszítsék fel lobogóikat.

Csíksomlyó nem csak vallási hanem kulturális gyűjtőpontja is a vidéknek. A ferences rend köré települt és a rend által fenntartott iskola, később gimnázium, a környező székelység hagyományokban gazdag művelődési központja. Itt alakult ki többek között a székely színjátszás első változata a misztériumjátékok formájában, és ugyanitt alapították a ferencesek

1675-ben nyomdát, mely sajtótermékeivel nem csak a székelységet, hanem a közeli Moldvát is ellátta. Jellemző, hogy első terméke éppen Kájoni János 1676-ban kiadott énekeskönyve, a Cationale Catholicum, melynek jelmondata azóta is eleven: „Édes hazámat akartam szolgálni és másokat szerény munkám által hozzásegíteni, hogy akadály nélkül Istent szerethessék.” Csíksomlyó s hozzá fűződő zárandoklat éppen azt szolgálja, hogy általa könnyebb legyen mindenkori útjainkon Istent elérni.

Czumbel Lajos (Stuttgart)

PÁRIZSI LEVÉL

„Nagy örömet hirdetek nektek” (Lk 2,10) című rövid de velős karácsonyi levéllel fordult párizsi híveihez Jean Marie Lustiger bíboros érsek. Üzenete: felkészülni Jézus születésének 2.000-ik évére. A felszólítás nem pusztába kiáltó üres szó maradt. Január 16.-ra Párizs összes plébánia, misszió és lelkészség képviselőit a Notre Dame székesegyházába hívta, ahol kézhez kaptuk a „charité 2000” című szó alatt az erre vonatkozó 2 éves keretprogramot, illetve azok dátumát, amelyet egy külön munkacsoport dolgozott ki és állított össze. A lényeg: a múlt évi fiatalok XII. világtalálkozóján szerzett tapasztalatokból kiindulva egyházmegyei szinten kamatoztatni és hasznosítani, ami bevált.

Párizs bíboros érseke, és rajta keresztül az egész helyi Egyház a fiatalokhoz fordul, hogy legyenek ők a „nagy öröm” első hírnökei, Krisztus szeretetének tanúi. A világtalálkozóra a francia fiatalokat nem Párizs vonzotta, hanem mint dolgozó önkénteseket, a segíteni akarás. Ezeknek a szolgálatkész, még ha nem is hagyományosan katolikus fiataloknak kívánjuk tágabbra nyitni templomaink kapuit, hogy ezzel a lélekben igényesebb új nemzedékkel lépjen Egyházunk a jövő évezredbe. Legyenek ők a szeretet civilizációjának építői, melynek leglátványosabb külső megnyilvánulása a 2000-re Rómában tervezett fiatalok következő világtalálkozója.

Molnár Ottó

A Szentatya húsz új bíborost nevezett ki

Január 18-án délben, az Úrangyala elimádkozása előtt, II. János Pál pápa bejelentette, hogy Szent Péter székefoglalása ünnepén, február 21-én konzisztóriumot tart, amelyen 20 új bíborost avat, majd felsorolta a neveket is. A VI. Pál pápa által megszabott 120 fős bíborosi testület létszámát túllépve, a pápa még három olasz főpásztort emel bíborosi rangra: Giovanni Cheli érseket, az Elvándorlók és Útonlévők gondozásával foglalkozó Pápai Tanács elnökét; Francesco Colasuonno érseket, Olaszország apostoli nunciusát, valamint Dino Monduzzi érseket, a Pápai Ház prefektusát.

A mostani konzisztórium a hetedik, amelyet II. János Pál pápasága kezdte óta tart. Az előző hat konzisztórium összesen 138 bíborost kreált, a jelenlegi 146 bíboros közül 114-et ő nevezett ki. A bíborosi kollégium létszáma most 166-ra emelkedik.

A bíborosok a pápa mellett egyfajta tanács szerepét töltik be. VI. Pál 1970-ben elrendelte, hogy a 80. életévüket betöltött bíborosok mondjanak le hivatalukról, elveszítik pápaválasztási jogukat is és nem vehetnek részt a konklávéban. Ugyancsak ő 120 főben állapította meg a pápaválasztásra jogosult bíborosok létszámát.

VR/MK

ZSIDÓ SZENT A KERESZT ALATT

Boldog Edith Stein közelgő szentté avatására

(2) Multkori számunkban ezzel a címmel foglalkoztam a boldogok közé emelt zsidó filozófus, dr. Edith Stein, rendi nevén Teresia Benedicta a Cruce karmelita nővér életútjával ez év október 11-re kitűzött szentté avatására készülőkben. Magyar vonatkozásokat is említve többek közt kitértem arra, hogy 20 évvel a boldoggá avatás előtt, az akkor bécsi emigrációban élő Kovách Aladár író, drámaíró („Téli zsoltár” című darabját Magyarországon most is játsszák!) – 3 felvonásos drámát írt a keresztény-zsidó problematikáról, amelynek központi alakjává Edith Steint választotta. A darab címe: „Hamueső”, célzás Auschwitzre, ahol Edith Stein gázkamrában halt meg. A drámát németre fordítva 1971-ben a Saarbrückeni Városi Színház (Stadtheater) előadta. Most, ahogy megígértük, egy részletet mutatunk be

KOVÁCH ALADÁR: HAMUESŐ

című darabjából. Terjedelmi okokból főleg a bő színpadi utasításokon rövidítettünk.

Első felvonás 7. és 8-jelenet.

A színpadi szobába belép az ORVOS. 40 év körüli férfi, a rokon. Nyáriás puha kalappal, orvosi táskával kezében. Halkan szólal meg, de feszült, száraz, tárgyilagos.

ORVOS Senkit se tévesszen meg ez a csend. A háború folyik. Benn. Ellenünk. Régi ismerős nem köszön vissza. Barát elfut mellettünk. Páciens nem vesz igénybe. Fél tőlem – az orvostól... Minden rendületük hadüzenet: Nem vagy többé kereskedő, orvos, ügyvéd, állampolgár. Idegen vagy. Ellenség! És mint ellenséggel kell elbánni veled. Az apparátus megépült és tökéletes. Szisztéma. Számok, rovatok. Listák. Megsemmisítés tervszerű. Lepescélt lakások. Eltűnt családtagok...

EDITH lép be.

ORVOS bizonytalan. Te vagy?

EDITH szembefordul az orvossal. Nem felel.

ORVOS Menekülsz? Csend. Mi van veled? Csend. Hazajöttél?

EDITH Elindultam... haza.

Az ablakon besütő holdfény éles lesz az ANYA figuráján.

ORVOS A ház üres. Minden bomlik. A nagy család szétszéledt. Egyedül Róza maradt Anyával...

EDITH Milyen jó, hogy itt vagy a közelben: orvos és rokon.

ORVOS Meddig? Néhány nap? Hét? A bekerítés folyik. De a diadal anyának az, hogy te megjöttél! Körülötte megállt az idő.

EDITH A ház csendes mint mindig. Gyermekkoromban is mindig csendes volt. Csend.

ORVOS bizonytalan. Te... hazajöttél?... Vagy csak látni akartad őt még egyszer. Szünet. Szólj... Tovább mégy?

EDITH hallgat.

ORVOS Ez az otthon nem valóság. A Múlt szertartása csupán... Vállalod-e a régi ház sorsát? Lehet, hogy megmarad. De számítani kell arra, hogy nem engedi ki többé lakóit. Bezárják őket. Vagy kikergetik. Szünet. Úgy gondolod, hogy tovább mégy?

EDITH hallgat. Róza lép be a szobába. Anyához megy. Föléje hajol.

ORVOS Róza! Az egyetlen lány, aki anya mellett maradt. Bibliás tisztelettel veszi körül, gondozza, figyel minden szavát. Az egyetlen alattvaló, aki megmaradt a mamának. Hajnaltól éjfélig meg nem áll. Mostanában nyugtalan, ideges. Gyanakvó lett mindennel szemben. Ő jár ki a házból – ő hall mindent. Maga a gyermeki hűség. Néki s o r s a az anyja és a ház... Az orvos most anyjához siet s szinte harsányan szólal meg: A-á... mama! Hogy van mama?! Érverést vizsgál, mosolyog, levegőbe néz. Pulzus kitűnő! Visszaengedi anyja kezét. Hát ma kivételesen csupa jó hír, mama kérem: Erna és a gyerekek hajón vannak. Útban Amerika felé!

ANYA Hogy kaptál hírt róluk?

ORVOS Kerülő úton, de bizonyos! És még egy hír: Valaki viszont meg-

érkezett ide...! Edith belép, anyjához siet, halántékon csókolja.

ANYA nagyon csendesen. Megjöttél? Magához vonja, nézi. Maradsz most már? Hazataláltál fiam?...Ki tudja, mikor láttalak volna megint. Az otthon a miénk. Melengető mosollyal nézi. Itt néha keresnek... gyermekem.



Teresia Benedicta a Cruce

EDITH csodálkozva. Engem?

ANYA Apácák. Két kis apáca. Valaha tanítottad őket a képzőben. Kedvesek, hálásak, beszélnek rólad, szeretem hallgatni...Most ilyenek az idők s már tábla sincs a kapun, senkit sem engedünk be – ők ajánlották, hogy majd hármat csengetnek, az lesz a jel. Az ő jelük. És amikor legutóbb jöttek, húzták is a kapucsengőt, kolompolt háromszor, hát örültünk...az már olyan volt, mintha te jöttél volna meg... Látod, ilyen igénytelenek lettünk. Közben Róza képtelen megterít: négy tányért rak fel az asztalra.

ORVOS Eljöhét az idő, hogy anyának postagalambjai lesznek e kis fehér apácák. Ha majd a hatalom kívülről zárja le a kaput.

ANYA Visszahúzódunk.

ORVOS Meddig? És ha nem lesz hová? Ha nem lesz otthon többé? Ha szétszórják?

ANYA erővel. Ez a ház hét gyermeket nevelt fel. És sírokat őriz maga körül. Nem lehet szétszórni, csak ha a gyermekei tagadják meg. A hűtlen csön-
desség. Csend.

ORVOS Mi is szétfutunk, mama. Az egyetlen öröm, hogy Erna és a gyerekek már biztos helyen vannak.

ANYA Igaz. Róza az asztalra helyezi a menórát.

ORVOS És Edithnek is jobb, ha védett helyen van.

ANYA felfigyel. Védett helyen?... Csend. Imádkozunk. Vár az asztal. Leül az asztalfőre. Keményen Edithhez. Te talán búcsúzni jöttél? Szünet. El akarsz menni? A Te akaratod ez?

EDITH lassan, süllyal. Egy más, nagyobb akarata...

ANYA erővel elvágja. Kinek az akarata lehet hatalmasabb a mindenhatónál?... Csendesebben Edithhez. Vendég vagy? Elszakadtál? Idegen lettél? Az asztal

főlt. Imádkozunk Izrael Istenének félelmében. A menóra gyertyái kezdenek lobogni, mind imádkoznak.

ORVOS fején kalap. Kezében szál égő gyertya, halkan mondani kezdi az áldást.

Áldassék a te neved mindenható örök Isten, ég és a föld teremtetője, ki bölcsességgel megvilágosítottál bennünket és meghagytad, hogy őrizzük a lángot... Remegő kézzel sorra gyújtja a gyertyákat. Kívülről szirénahang hullámzik a levegőben.

ORVOS Ötezerhatszázhuszadik év...és üldöznek és szétszaggatott tóratekercseket az utcán kerget a szél... büntetsz... Egy birodalom reszket a gyűlölettől...és égnek templomaid... Egyre forróbb áradással: Neveltem fiaikat, de ellenem támadtak. Az én szülöttem nem ismer meg többé... A hetedik gyermekem, az én kedves, okos, legkisebb...hetedik gyermekem... Nehézüljön rám a te kezed, Kérlehetetlen... mert nem tehet róla ő. Megrontotta a tudása. Edithhez tolja a könyvet. Vedd. Imádkozz...

EDITH Mint a szuggerált, lassan feláll. Mintha kívülről mondaná a szöveget: Nőtt, mint egy árva ág az Úr előtt, mint a száraz földből kihajtott kóró, minden szépség nélkül. Néztük és nem ismer-tük föl... Nem volt rajta semmi vonzó. Megvetett volt, elhagyott, sebekkel szenvedő ember... utálták...pedig a mi bűneinkből támadt sebek fakadtak fel rajta, a mi gonoszságunkért rontatott meg. Érettünk bűnhődött és sebei árán mi gyógyultunk...Mint a levágásra szánt bárányt vitték halálba. Kivégezték, fájdalmas kínok közt halt meg...és latrok közé temették...

ANYA a beállt csendben. Mi van veled? EDITH süllyal, forrón. Ez Ő. A meggyalázott arc. A titok az idők mélyén. Ő az...

ORVOS ellenséges gyanakvás. Kicsoda? EDITH Az Istenember.

ORVOS feláll. Ez káromlás!!

Az Orvos és Róza hirtelen eloltják a menóra lángjait, mint ahol istengyalázás történt. Aztán kimennek.

EDITH áll az asztalnál; csendesen: Ki tudná megtagadni, aki valaha látta Őt? És övéi nem ismerték fel. Emberi létbe szűkül, hogy az ember kitágulhasson az örökkévalóságba. Megteszi az ember vándorútját és eljön meghalni azokért, akiket szeret.

ANYA Retteneteket mondasz. Megtagadsz mindent.

EDITH szenvedéllyel. Nem tagadok meg semmit. Nem adok fel semmit. Mi vagyunk a várakozás és vágyódás népe. A Teljességet akarjuk mindig. Szomjazunk az igazságot és a hatalmat, építünk gondolatot és bontunk törvényt, mert a Lét teljességét keressük – mert felelni kell. Jézus a felelet, Jézus a teljesség, Jézus a legnagyobb zsidó győzelem. Jézus a kitágult zsidó lét, a Végtelenbe áradt emberi lét.

ANYA félelemmel. És a megváltás?

EDITH meghalni azokért, akiket szeretünk. A megváltó szeretet. Átemeli azokat, akiket szeretünk az öröklétbe. Hogy halott testünk hídjuk legyen... Anyám, a régi törvény lelke szerint kérlek... engedj el.

ANYA El akarsz hagyni?

EDITH Engedj el. Add vissza Istennek a hetedik gyermeked. Nem születtem-e böjt és bűnbánat napján? Engedj el... Vegyem fel bűneink terhét, mint a pusztába kergetett áldozati állat. Adj vissza Istennek...

ANYA Milyen Istennek? Melyik Istennek?

EDITH Az egyetlen élő örök Istennek. Jézus betölteni jött a törvényt, nem megtagadni...Anya fejét kezére hajtja. Ne sírj anyám. Leül a számolyra anyja

mellé. Anyám, én tudom, hogy te vagy a Szent Olajfa. Mi egyek vagyunk. Én a régi Olajfának csak új hajtása vagyok. Mi vagyunk az Egyetlen Szent Olajfa. Ne sírj.

ANYA hangtalan sírással. Ellened nem tudok küzdeni.

EDITH Segíts! Küldj el! Vállalni akarom és vinni végzetünk terhét. Vállalni népünk minden bűnét. El akarom érni a Hegyet. A próféta szent hegyét...Illés magányát...

ANYA bizonytalan, döbbszent gyanakvás Illés szent hegye, Edith a ...Kármel! El akarsz rejtőzni?

EDITH Istenben.

ANYA Behatolni az Isten titkaiba? Félek tőled és féltetek...Szent akarsz lenni...?

EDITH homlokához vonja anyja kezét. Áldj meg!...

ANYA De hát te nem vagy Judith vagy Eszter!...Elnyel a keresztény ingovány... gyermekem. Sohasem fognak igazán befogadni! Izrael szentje egy kereszt alatt. Mindig idegen maradsz nekik! Kint megkondul a kapualj harang-csengője. Hosszan, türelmesen, kitartóan, háromszor.

EDITH feláll, megsimogatja anyja fehér haját. Suttogva: Imádkozol értem. A te imád Ábel füstje. Imádkozunk egymásért. Mindig. A mi Egy örök Istenünkhöz.

Kint ismét megszólal, ugyanúgy a hívó csengő. Edith lassan a karjára veszi kabátját. Kilép a jobb ajtón. A szoba elsötétedik. Egyetlen szál gyertya ég. Messze ismét felvilljog a sziréna hangja.

Lassú függöny

Közre adta Szamosi József

175 éve született Madách Imre

1823 január 21-én Alsó-Sztrégován (ma Szlovákia) született irodalmunk eme szellemóriása. Bár írt költeményeket, értekezéseket s egy sor drámát is, de közülük csak „Az ember tragédiája” maradt meg klasszikus alkotásként. Goethe „Faust”-jával” szeretik párhuzamba állítani. Bizonyos, a világirodalomnak is egyik legmélyebb értelmű, színpadra szánt monumentális alkotása. Madách szerencsétlen, sok csalódást hozott életéből kiindulva, a „Tragédiát” is szeretik pesszimizisztikus világszemléletűnek beállítani. Igaz, az emberiség történelmében végigvezetett Ádám a bukások sorozata láttán már-már lemond a hasztalan harcról, amikor Éva jövődő anyasága figyelmezteti a mindennél erősebb törvényre, s végül az Úr hangja: „Mondottam ember: küzdj és bízva bízáll!” mégiscsak reményteljesen.

CSODA

Kivirágzott egy kis akácfa egy sűrű bozót közepén. Minden fehér virága egy kis aranyostorkú mézedény.

A sok nehéz fűrt majd letörte. De az a kis fa úgy örült annak a sok fehér virágnak: örömben majd elrepült.

Felrepült volna tán az égre, hogy lássa minden földi táj ha valahonnan oda nem száll egy sereg fehér papagáj.

Minden ágára kettő-három, göndörtollú és oly fehér, mint az akác fehér virága... Mintha nem is lett volna tél!

Pedig tél volt a nagyvárosban, és fűtelen volt a szoba, de egy költő feküdt az ágyban s álmában történt a csoda.

Erdélyi József (1896-1978)

Madridi levél SZÁZ ÓRA

Aligha kísérték valahol nagyobb figyelemmel a Szentatya kubai útját, az ott töltött száz órát, mint Spanyolországban. Az Egyházzal általában kritikus napilapok is oldalakat szenteltek neki riportok, kommentárok, vezércikkek formájában, a TVE, az állami televízió 53 tudósítót és technikust küldött ki helyszíni közvetítések lebonyolítására, s a pápát Havannában tizenöt spanyol püspök várta. De ettől függetlenül is sokat beszéltek itt a karibi szigetországról, hiszen éppen az idén emlékeznek meg az utolsó tengerentúli területek elszakadásának századik évfordulójáról. De a függetlenség kivívása után is, – melyért a most boldoggá avatásra váró havannai pap, Félix Varela fáradozott, – szoros kapcsolatban állott a két ország, különösen egyházi téren. Spanyol papok és apácák sokasága működött Kubában és számos spanyol volt az 1961-ben, a közoktatás államosításának évében kiutasított 132 pap között.

A látogatás, – állapították meg Madridban, – nem jól kezdődött. Fidel Castro üdvözlő beszéde a repülőtéren itt csak a Spanyol Kommunista Párt főtitkárának tetszett. Míg a pápa a gyarmatosításban az evangélium hirdetését értékelte, a kubai diktátor csak népgyilkosságot, kizsákmányolást és rabszolgaságot látott benne, s az Egyház bírálásakor a keresztes hadjáratokról, Galileiről és az inkvizícióról beszélt. Egykori nevelőiről sem feledkezett meg: kiemelte, hogy a jezsuita iskolában, ahová járt, nem volt egy néger gyerek sem.

Egy hírmagyarító a találkozást két vonat összejáratásával hasonlította össze, de hozzátéve, hogy nem voltak áldozatok. Mindkét személyiség kifejtette álláspontját, s az, hogy ezt kubai földön az Egyház deje is megtehetné, le nem becslendő dolog, hiszen nyíltan állást foglalt az emberi jogok, az egyesülési és szólásszabadság, a vallásos nevelés és a magánéletbe való be nem avatkozás mellett.

Senki sem kételkedik benne, hogy Kuba életében új szakasz kezdődött. Ezt fejezte ki az is, hogy a Forradalom terét a szabadságharcos José Martí emlékműve és a forradalmár Che Guevara arcvonásai mellett hatalmas Jézus szíve kép ékesítette, II. János Pált a hivatalos pártlap, a Granma is üdvözölte, a televízió is közvetített miséken való részvétellel Castro a kommunista ifjúsági szervezet tagjait is felszólította.

Most az a kérdés, milyen határok között és milyen ütemben következnek be a változások. A spanyol püspöki kar titkára is kíváncsian minősítette, hogy az átmenet fokozatos legyen. A spanyol Egyházra jelentős feladatok várnak különösen a lelkipásztorkodás és a hitoktatás terén, eltekintve az anyagi segítségtől. Az első tervek között van papnevelő intézet létesítése Havannában. Kubában ma csak 250 pap és 500 apáca működik s fele külföldi; míg 1959-ben, a rendszerváltozás évében 800 pap és 2.000 apáca volt.

A tömeges aktusok lelkesedése, öregek és fiatalok meghatódottsága nagy reményeket ébreszthet, a nehézségeket azonban nem szabad lebecsülni. A lakosság többsége a forradalom győzelmekor még meg sem született vagy kisgyermek volt, vallásos nevelésben nem részesült, – inkább ellenkezőleg, – a kereszténységről, és az Egyházzal nincsenek tiszta fogalmaik. A keresztelők és egyházi esküvők száma máris emelkedett, de akadt olyan gyerek is, aki egy spanyol újságíró kérdésére azt válaszolta, hogy a pápa katolikus mohamedán. Nem lesz könnyű a válás, az ingyenes abortusz és a prostitúció, a kevés bevételi forrás egyike elleni harc sem.

Végül említést érdemelnek a különböző hiedelmek és rítusok, melyeket a néger rabszolgák vittek magukkal Afrikából s

ÖTVEN ÉV UTÁN MA IS AKTUÁLIS MINDSZENTY FIGYELMEZTETÉSE

Ötven éve annak, hogy Makón járt és a Szent István egyházi iskola előtti téren beszédet mondott Mindszenty hercegprímás. Akkor azért látogatott Makóra és több magyar városba, hogy figyelmeztesse az embereket, hogy veszélyekkel teli, rossz az az útirány amerre vezetni akarják a magyar népet az oktatással, neveléssel. Az Isten nélküli, sőt Isten ellenes nevelés embertelen magatartáshoz vezet. Figyelmeztetését akkor nem tudták közzé tenni, mert egy világbirodalomra törekvő nagyhatalom mindent megtett azért, hogy elnémítsa az ilyen figyelmeztető hangot. Nemcsak őt némitották el úgy, hogy börtönbe vitték, de állásvesztés és üldöztetés várt azokra is – főként pedagógusokra – akik kitarotak mellette. Makói beszéde nem is kerülhetett nyilvánosságra a sajtóban, csak 1990-ben, miután megtaláltam kézirátát levéltárunkban, tettem közzé a „Jel” című folyóiratban. A szerkesztőség a cikkkel kapcsolatban írta: „Mi a beszédet ma is időszerűnek tartjuk úgyis mint eligazítást jelenlegi kérdéseinkben.”

Sajnos nemcsak azt mondhatjuk a beszédről, hogy aktuális a mondanivalója, de azt is, hogy a megjövendő következők beteljesedtek. A minden fegyelmet nélkülöző, csak élvezetek megszerzésére törekvő életstílus kitermelte a gátlástalanul harácsoló, korrupt embereket. Ezek száma az idő elteltével nemcsak gyarapszik, hanem – ami rosszabb – egyre fiatalabban kezdik el az emberek az ilyen irányú bűnözést. A bűnözők száma évről évre növekszik. Felszíni kezeléssel, a rendőrség számának növelésével nem oldható meg a probléma. Ebből az erkölcsi romlásból, figyelmeztetéséből következik a gazdasági hátrányunk is.

Mit mondana Mindszenty most 50 év után?

Még nagyobb veszélyre hívná föl az emberek figyelmét mint ezelőtt tette. Ma nem a diktatúra eszközeivel akarják lezülleszteni a magyar népet, hanem sokkal rafináltabb módon olyan eszközökkel, ami ráadásul az emberi rossz természetnek kedvez. Olyan javaslat is született, hogy az enyhe kábítószereket meg kellene engedni. A diszkók legtöbbször szétzilálja a fiatalok egyéniségét. Sokan a kábítószer rabjaivá válnak. Rendőrtől hallottam, ma valóságos diszkó-bűnözés van országunkban.

Megfigyeltem a bűnözőkről szóló híradásban, ha gonosztevő, visszaeső bűnös-ről van szó, amíg a bírósági ítélet meg nem születik, nem szabad kiírni a nevét. De ha egyházi személyről van szó, akkor még azt is kiírják milyen funkciót tölt be. Mi ez, ha nem egyházellenesség? Rosszindulat azokkal szemben, akik az erkölcsi nevelést akarják!

Ezeket átgondolva úgy vélem most Mindszenty bíboros már nemcsak az Istentelenség, az Isten-ellenesség, hanem az embertelenség ellen emelné fel szavát. Embertelen, emberellenes dolog milliókat, családokat futni hagyni, kis tolvajokat pedig szigorúan büntetni. Ha például az egyház ellen követnek el lopást – ami ráadásul garázdasággal is párosult – akkor megélhetéshez szükséges bűn-

most uralkodó rendszer is megtört, mert nem látott benne nagyobb veszedelmet. S ami rosszabb, ezek sokszor keresztény elemekkel keverednek. Nem véletlenül írta egy ismert, baloldali spanyol tollforgató: „Az Egyház a szigetországban azon igyekszik, hogy a Szentlélek olyan szabadsággal mozoghasson, mint Csangó, a tűzisten.”

Rónai Zoltán

zésről beszélnek. A legfőbb vezetőkhöz megromlott társadalmunkon – mondaná ma Mindszenty – csak fegyelmekkel, kitartó komoly neveléssel lehet segíteni hosszú idő alatt.

Mi a megoldás?

Az Egyház indulásától fogva hirdeti, kinyilatkoztatásból tudja, hogy az ember értelme elhomályosult, akarata rosszra hajló lett. Ha jó emberként akar élni, ha öröme akar lenni embertársainak, akkor orvosra, gyógyítóra van szüksége. Ez az orvos, aki felajánlja szolgálatát: Jézus Krisztus. A jobbá levéshez vezető úton Őt nem lehet elkerülni.

A pannonthalmi apátság kolostorában két kép hirdeti szemléletesen az egyház felfogását a neveléssel kapcsolatban: Az egyiken egy abroncsait szétfeszített hordó látható, amelyből szétfolyik az értékes bor és ez van a kép alá írva: a libertate periit. A szabadságtól elpusztult. Azt akarja képszerűen elmondani, hogy amint a folyó ha partjai közé van szorítva hajókat visz, erőművekben áramot fejleszt, munkát végez, ha azonban a gátat átszakítja iszonyatos pusztítást végez. Így van az emberi energia is, ha nem fegyelmekkel, céltudatosan építésre, jótettek irányul, akkor rombolni képes, rossz az iránya! A másik képen egy facsemete látható, mellette a karó amelyhez hozzá van kötve és ezt írták alá: ut crescit ad astra, hogy növekedni tudjon az égig.

Jézus azért jött, hogy olyan törvényeket adjon, olyan korlátok közé segítse helyezni az emberi erőfeszítéseket, amely korlátok hasznossá, a másik ember számára boldogság forrásává teszik az emberi erőfeszítéseket. Ezt a munkát gyermekkorban kell elkezdni, nehogy elkéssünk ezzel a munkával. Mindszenty rehabilitációja megtörtént, a történelem őt igazolta, de sajnos, figyelmeztetését, az erkölcsi nevelés elkezdését még ma is halogatják.

Ébredjünk fel és próbáljuk legalább a választásokkor olyan vezetőket hatalomhoz juttatni, akik nem önző érdekeik kiszolgálói, hanem az evangéliumi tanítás alapján minden ember boldogságát próbálják megteremteni. Legalább törekvésükben önzetlenek.

Katona Pál (esperes, prépost, Makó)

Bárányok megáldása a Vatikánban

Évenként visszatérő kedves szertartás Szent Ágnes szűz és vértanú ünnepén a Vatikánban a bárányok megáldása, amelyek gyapja az érseki pallium készítésére szolgál. A pallium hat fekete csilaggal díszített fehér gyapjútöle. Idén - a kubai út miatt két nappal korábban, a kis Trónteremben áldotta meg a pápa a két bárányt. A bárányok fejére a szüzesség és vértanúság jelképeként fehér, illetve piros virágokból való koronát helyeznek. A rövid szertartás után a bárányokat a Szent Cecília nővérek kolostorába vitték. Néhány hónap múlva a nővérek a bárányok megnyírása után, elkészítik a palliumokat, amelyeket a pápa Péter és Pál apostolok ünnepén szentmisén ad át az arra jogosult érsekeknek.

Az első spanyol vallásos televízió

A toledói TV egyházmegyei csatornája az első spanyolországi vallásos televízió - amely már a múlt év júniusa óta kísérleti műsort sugározott - most megkezdte rendszeres adását. Az új TV csatorna Francisco Alvarez Martinez toledói érsek kezdeményezésére a hívek adakozásából és a Katolikus TV világhálózat (EWTN) segítségével jött létre 28 országban, Amerikában és Ausztráliában is fogható. Most a toledói egyházmegyei tv bekapcsolásával Európában is átvehető a programok. (Remény, Pozsony)

Müncheni jelentések

Bajor segítség Pannonthalmának

A kilencvenes évek derekán alakult Bajor-Magyar Fórum nem először nyújt anyagi segítséget magyarországi katolikus intézménynek. A rendszerváltás előestéjén Magyarországon tartózkodó és titokban Nyugatra tartó keletnémetek támogatásáért Kozma Imre atya további erőfeszítéseire a Fórum már több ezer márkával járult hozzá. Idén az újévi fogadásra a Fórum Korzenszky Richárd tihanyi szuperiort is meghívta, miután tavaly, a szokásos évi kirándulás keretében a tagság egy része felkereste a tihanyi apátságot is. Ott a vezetést Korzenszky atya vállalta. A koraőszi nap-sütés, no meg a páratlan kilátás némileg feledtetni tudta a nem túlságosan reménykeltő helyzetről hallott beszámolót, valamint az apátság gyenge építészeti állapotát. Mint az atya elmondta, a rendszerváltás óta kitágultak a lehetőségek, de ehhez a jelenleginél jóval több lelki és anyagi támogatásra lenne szükség. A jelenlévők – miután megcsodálták az ismét benedekrendi szerzetesek birtokába került apátságot, az utolsó magyar király, IV. Károly és Zita királyné lakosztályát, amelyből 1921 őszén madeirai száműzetésbe indultak, valamint az első magyar királyt követő tényleges uralkodó, az apátságot alapító I. András síremlékét - gyors gyűjtést kezdtek és még a helyszínen – mintegy köszönetük kifejezésére – pénzadományt nyújtottak át a helyreállítási munkálatok támogatására. A Fórum vezetői persze jól tudták, hogy a szép gesztus „csepp, a tengerben”, ezért úgy döntöttek, hogy idén Korzenszky Richárdot hívják meg a bajorországi újévi fogadás szónokának. A bencés szerzetes örömmel tetti eleget a meghívásnak és a Bajor Nemzeti Bank dísztermében összegyűlt több száz fő előtt röviden vázolta a magyarországi helyzetet, az egyház küzdelmét, a nyugatihoz hasonló lehanyagoló jelenségek –, mint az elanyagiasodás és bűnözés szaporodását. Mintegy biztatásul elmondta azonban azt is, hogy miként halad a tihanyi apátság helyreállítása és mit terveznek a bencés rend működésének támogatására. A Bajor Magyar Fórum az újévi fogadást is felhasználta gyűjtés rendezésére és az elegáns közönség – élén Elisabeth Schösser elnökasszonnyal és Püspök László müncheni magyar főkonzullal - szorgalmasan hullajtott papírpénzt a bejáratú ajtónál elhelyezett, nemzetiszínű pántlikával díszített kosárkába. Az így összegyűlt immár több ezer márkát némi megilletődéssel vette át tihanyi hazaindulása előtt Korzenszky atya.

Millennium bajor földön

Erdődy Gábor millennium bajor földön miniszteri biztos februárban Bajorországban járt, hogy előkészítse a 2000 végéig tartó ünnepségsorozatot bajor részvételét. A legfontosabb színhely Passau lesz, ahol az első magyar királynét, Gizellát eltemették. A tervek szerint kiállítás és magyar hét fogja szemléltetni a bajor-magyar kapcsolat fejlődését, amelyet a későbbi Szent István és Henrik bajor herceg, majd német-római császár leányának házassága alapozott meg.

Makvári György

Hagyjátok a meddő vitát!
Bölcs Isten az, ki rendel;
Az ember tiszte, hogy legyen
Békében, harcban ember.

Méltó képmása Istennek,
Spolgára a hazának,
Válassza ott, válassza itt
A jobbik részt magának.

Arany János

KI VOLT SÁRAY JÚLIA?

Apor Vilmos boldoggá avatása kapcsán lapunk hasábjain három folytatásban közöltünk bővebb részleteket Sáray Júlia tanárnő visszaemlékezéseiből. A személyesen átélt események leírása megérdemelt figyelmet keltett olvasóink körében, többen is érdeklődtek az emlékező kiléte felől. Am mi is csupán annyit tudtunk, amennyit a bevezetésekben néhány szóval el is mondtunk, hogy a győri Állami Tanítónőképző Intézet tanára volt és Gyuláról került Győrbe a háború alatt. Ő maga is a győri Püspökvárban lakott Győr bombázása és a drámai történések idején. Kéziratának fotómásolata 1983-ban jutott hozzám Bolza Ilona grófnő révén, amikor Közi Horváth József „Apor püspök élete és halála” című könyvének második kiadását rendeztem sajtó alá, tetemesen kibővítve eredeti dokumentumokkal, valamint első-publikációs képanyaggal. Most váratlanul hosszabb levelet kaptam a Kastli Magyar Gimnázium volt tanárnőjétől, Kölzse Évától, a mindenki által szeretett „Éva néni”-től, s ebben - levén ő is győri - a hála és szeretet nemes pátozásával életközlelből mutatja be nekünk: ki volt Sáray Júlia. - Levelét a magánérdeklő részeket (...) kihagyva az alábbiakban közlöm. (Szamosi József)

...nagy meglepetéssel és még nagyobb örömmel olvastam az Életünk legutóbbi számaiban az Apor püspök úrral kapcsolatos cikkekben Sáray Júlia sorait. Régi emlékek sora kelt életre bennem a Júliához kötött bensőséges baráti kapcsolat idejéből. Apor püspök úrról leírt emlékezése féltve őrzött témája volt. Csak meghitt körben és könnyes szemmel mesélt róla. Ha róla beszélt, csend lett bennünk és körülöttünk. Júlia halk, szinte meditáló szavain keresztül egészen közel éreztük magunkhoz a vértanú püspököt.

Dr. Sáray Júliát, mint (Juci néni) 1945 késő őszén ismertem meg. (Nem sokkal a püspökvári tragédia után). Negyed és ötöd éves koromban volt tanárom a győri Állami Tanítónőképző intézetben. (Nem a tanítóképző tanára volt). A lélektan és neveléstan tudományát tanította s az előző doktora volt. Leírhatatlan magas szakmai tudása, széleskörű műveltsége, emberi jósága, rajongó hivatás-szeretete és nem utolsó sorban külső megjelenése mindig megszáditott minket. Nagyon szép arcú nő volt. Görögös profilja, nagy sötét szemei, fehér arcát enyhén hullámosan keretező sötét haja elevenen él emlékezetemben. S ami fizikailag is szédtetően hatott magam kicsiségére, az a testbéli magassága volt a kb. két méteres, vagy talán néhány centiméterrel afölötti magasságával. Talán e miatt is kissé hajlottan járt. De nem volt bántó az a mindenki fölött álló nagysága. Ez az enyhe (görnyedtség inkább a szellemi nagyság alázatát árasztotta magából. (A délceg, hetyke, magát kihúzó járás nem a nagy szellemiségek tulajdona). Mi 18-20 évesek voltunk, ő kb. 30. Tanárunk volt a fent írt két szakban és a teljes pedagógiai kiképzésben: módszertan, gyakorlati tanítás feladataiban is. És!!!! osztályfőnökünk volt. Akkor még órarendi beosztásban állt az osztályfőnöki óra, s a karizmatikus pedagógusok mesterterülete, aranybányája volt. Juci néni itt tetőzte be hivatásbeli álmait: egy gazdag lelkületű és szellemű magyar női ifjúság nevelését. Felejthetetlenek voltak ezek az osztályfőnöki órák. Nem egyszer improvizált témára építve. Gyakran észre sem vettük bejöveteleit. Magasága ellenére légiesen könnyed, halk járású volt. Egyszer csak ott ült előttünk a katedrán. Kellemes, meleg, alt tónusú hangon feleltette a kérdést: „...no, leányaim, ma miről beszéljessünk” Valamelyikünk tétován így válaszolt: „... valami szépről...” Juci néni röviden maga elé merengett, majd halkán válaszolva kapott az ideán: „...hát akkor beszéljessünk a szépről”. S ebből bontakozott ki s hágott mind magasabba egy eszme-futtatás a szépről – kezdve a görög filozófián, az évszázadok szépség kereső történelmén. S mindezt del-taként beleömlesztve, beletorkolva a legfőbb szépsé-be, Istenbe, minden szépség ős forrásába.

Alig hiszem, hogy valaki is szebben beszélt, medítált volna a szépről, mint azon a felejthetetlen osztályfőnöki órán Juci néni.

Halálos csendben hallgattuk őt. Nem vettünk tudomást sem az idő múlásáról, sem a csengetésről. Amilyen halkán lebegett be az óra előtt, úgy hagyta el most is a termet. Hosszú percekbe került, mire mi is felocsodtunk a mélységek és magasságokban való járásunkból.

Igazi pedagógusokat akart nevelni belőlünk. Tanítókat, akik jó l tanítanak, de akik mindenek előtt: nevelnek. Döntő fontosságú volt tanítási vázlateinkban az oktatói (szakmai) cél megadása mellett a nevelői cél pontos leírása és annak kivi-

telezése is. A gyakorló mintaiskola kis elemista gyerkőcei is már annyira ismerték e dolog fontosságát, hogy ha előfordult, hogy valamelyikünk nagy lámpalázában a hetenkénti gyakorlati tanításban kifelejtette ezt a nevelői célt, óra végén kajánkodva sipítottak: „...kistanítónéni, elmaradt a nevelői cél!”

Juci néni nagyon szeretett engem. Egyre inkább szűkebb köréhez tartoztam.

A püspökvár utáni Kazinczy utcai kicsi lakásában – ahol igazgatónkkal, Mária néniel (aki akkor már közel állt a nyugdíj korhoz) lakott – gyakran voltam vendége. Majd tanárképzős koromban a Juci néniel Júlia lett a „Te” meghittebb kapcsán keresztül is. 1951-52 után egyre szűkült körülöttünk a kommunizmus gyűrűje. Engem 5 év alatt 7 különböző kicsi faluba-tanyára dobált az akkori tanügyi hatóság, de ez sem állta útját találkozásainknak. Ő is kiutazott hozzánk. Én is gyakran voltam nála néhányad-maggal Győrben, egyfajta házi lelki-gyakorlatos napon. Minden alkalommal Pannohalmáról hívtott meg közénk egy-egy nagyképzetségű neves teológust, filozófust, akik mind az ő ragyogó szellemiségű baráti körébe tartoztak. Ezek a bencés atyák vezették eme lelki-gyakorlatos találkozásokat Júliánál (...)

Ha Edit Steinnel foglalkozom olvasmányaim során, minduntalan is fellobban gondolataimban a párhuzam Ő és Júlia között: a csodálatos nagy sötét szemek mögött rejtőző hatalmas tudás, a modern katolikus nő nevelése s mindez a teljesen Isten előtt való életben (karmelita alap-gondolat). Rákosi hajcsárai ólálkodtak a győri bencés templom bejárata előtt minden szentmise végén, kis notesszel a

kezükben. Júlia rendíthetetlenül térdelt a sötét barna padok egyikében. Ha valamelyikünk neve kitörlődött a kis noteszek soraiból, mert valahol „Karakószörcsögön” találtuk magunkat egyik napról a másikra, nem jelentett zavaró körülményt életünkben. Mindenütt megtaláltuk a magyar gyermeket, a Júliától kapott nevelési cél örök alanyát. Evvel az örökséggel a batyumban vittek el a későbbi esztendőök Bauschlottba, majd Kastlba.

Mi voltunk az utolsó fiatal tanító generáció, akiket még a nevelésre tanítottak. A mai fiatal tanárok munkájában a nevelési cél ismeretlen fogalom. „Evvel a témával oldalakra nyúló mesélni valóm lenne a saját gyermekeim német gimnáziumi tanulmányi emlékeiből. Jobb, ha nem kezdek bele”.

A dr. Sáray Júliák azóta kihaltak, eltűntek, eltűntek a katedrákról. Velük együtt eltűnt az iskolákból is a nevelés. Átkerült ez a feladat a Médiumok, Discók kezébe, hatalmába. Szomorúan hallgattam a Duna TV-ben nem régen ezt a megjegyzést: „...fiatal tanáraink koszos farmerben és moslék színű ingben...” stb.

No, de messzire kanyarodtam gondolataimban.

Érdekelne nagyon, hogy, mi úton jutott Júlia féltve őrzött írásainak fotókópiáihoz? Legutolsó Júliához írt levelemre már nem kaptam választ. Később szomorúan hallottam, hogy nagyon komisz körülmények között halt meg (azt hiszem) Budapesten. Névtelenül tűnt el még a kommunizmus éveiben a nagy magyar szellemiség egyik kiváló alakja (...)

Tegernheim, 1998. január 16. Kölzse Éva

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

NÉMETORSZÁG MÜNSTER-HANDORF

Halálozás: Tragikus hirtelenséggel 48 éves korában elhunyt **Cosma Viorel** Os-nabrück-i magyar szentmisénk látogatója. Rendszeresen gyönt, áldozott. Adj Uram örök nyugodalmat neki!

MÜNCHEN

Kereszteltünk: **Fábián Christoph Daniel**, F. László és Enikő kisfia. 1997. december 14-én a keresztség szentségében részesült a müncheni Damenstift templomban.

STUTTGART

Halottunk: **Filipp Lászlóné** született **Murvai Éva** 1997. december 22-én 63 éves korában elhunyt. Urnját 1998. január 23-án helyeztük el Stuttgartban. Az örök világosság fényeskedjék neki!

ANGLIA LONDON

Halottaink: Imádkozzunk kedves halottainkért és gyászoló hozzátartozóikért. **Juhász Károly Rajmond**, London, 1997. november 29-én, 74 éves; **Molnár Gyula**, London, 1997. december 15-én, 80 éves; **Szabó Károly**, Derby, 1997. december 15-én, 74 éves; **Hajdár Rezsóné** szül. **Fácán Anna**, Dagenham, 1997. december 17-én, 82 éves; **Kovács Balázné**, született Szabó **Ilona Erzsébet**, London, 1997. december 18-án, 70 éves; **Nagy Imre**, Croydon, 1997. december 20-án, 94 éves. Nyugodjanak békében!

SVÁJC

LAKATOS JÁNOS 90 éves

Örülünk és gratulálunk. Örülünk, mert Isten ajándéka ő nekünk. Nemcsak szép számú évei, hanem bölcsessége, hite, hűsége, a hívő közösséget és az egyes magyarokért végzett munkája révén. A Magyar Missziós Tanács tagja és hosszú évekig elnökeként támogatta a mindenkor magyar papot. A svájciak felé bátor leveleivel védte meg újra és újra a magyar lelképásztorkodás szükségességét. De legismertebb minden hívő előtt a szentmisén való aktív szerepe akár mint a szentírás szépen artikuláló felolvasója, akár mint ministráns. Kérjük a Mindenhatót, hogy tartsa meg még sokáig köz-tünk egészségben, erőben, családjá, gyermekei, unokái és dédunokái és a magyar hívek örömeire. Isten éltesse!

P. Cserhádi Ferenc Kálmán OFM.

Werenfried van Straaten 85 éves

A „Kirche in Not-ostpriesterhilfe” (A szűkséget szenvedő egyház – Keleti papok támogatása) nevű nagy segély-szervezet megalapítója, a premontrei szerzetes, Pater Werenfried van Straaten januárban ünnepelte 85. születésnapját. 1913-ban született a hollandiai Mijdrechtben. Egy 1947-ben megjelent cikkel - amelyben 14 millió hazájából elüldözött Németországban élő menekült sorsáról számol be - rakta le a segélyszervezet alapkövét. Akkoriban egy Peugeot-val járta Flandriát és naponta 400-500 kiló szalonnát gyűjtött az éhező menekültek számára. (Ezért nevezték el „Speck-páter”-nek!) Ugyanakkor a keleteurópai, főként Sziléziából, Csehszlovákiából elüldözött német papok megsegítésére szervezett akciókat, innen származik az „Ostpriesterhilfe” elnevezés. Később kibővítette működési körét Afrikára, Ázsiára és Dél-Amerikára. Ma 115 országban segítenek, mindig ott, ahol

elnyomnak, üldöznek keresztényeket. De 1993 óta támogatja az orosz ortodox egyházat is, hogy ezzel is előmozdítsa a kiengesztelődést. A szervezet tavaly ünnepelte fennállásának 50. jubileumát. Működése során több mint hárommilliárd amerikai dollárt gyűjtött az elnyomott, szűkséget szenvedő egyházak számára. MK

*

Említsük meg, hogy a Königsteinben székelő Segélyszervezetben, mint a keleteurópai osztály vezetője, évtizedeken át fejtette ki áldásos működését. **P. Szőke János** sziléziánus szerzetes. És ne felejt-sük el, hogy éveken át Páter Werenfried és **Mindszenty bíboros** szoros kapcsolatban álltak egymással, Mindszenty herceg-prímás temetésén Werenfried páter mondotta egyik legmegindítóbb gyász-beszédet a máriacelli bazilikában.

Református istentisztelet Münchenben a hónap minden második és negyedik vasárnapján, 11 órakor, Reisinger Str. 11

Meghívó nagypénteki Erdélyi zenés népi játékkunkra

CSÍKSOMLYÓI PASSIÓ

Előadja az esztergomi Árpádházi Szent Erzsébet Humán Szakközépiskola leány színjátszó köre

Basel: 1998. március 27-én, pénteken, 19 órakor a Heiliggeist templom Providentia termében, Thiersteineralle 51

Zürich: 1998. március 28-án, szombaton, 18 órakor

St. Antonius plébánia aletplomában, Minervastr. 60

Bernben: 1998. március 29-én vasárnap, 16 órakor

Dreifaltigkeit plébánia Rotonda termében, Sulgenschstr. 13

Szeretettel várjuk e ritka szép passióra a magyar testvéreket

Közös keresztény-iszlám-zsidó naptár

Mindannyian ugyanabban az időben élnek, ennek következtében közös a sorsuk és egymástól függenek – ezekkel a gondolatokkal mutatták be Bariban a Levantei Vásáron azt a zsidó-keresztény-iszlám naptárt, melyben a három mono-teista vallás ünnepeit egymás mellett tüntetik fel. A maga nemében ujdonságnak számító naptár bemutatóján megjelent **Aharon Lopez**, Izrael szent-széki nagykövete és **Francesco Colassuonno** érsek, apostoli nuncius. Érde-kességek a naptár adataiból: a következő zsidó újév szeptember 21-én az 5759. lesz, míg a mohamedánok április 28-án ün-neplik időszámításuk 1419. évfordulóját.

APRÓHIRDETESEK

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
NAGY VÁLASZTEKÉBEN!

Olcso árán raktárról – kérje árlístánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájc).

Budai kertés villában újonnan kialakított két-szobás és másfelszobás, bútorozott komfortos lakás kiadó 40 DM/lakás, naponta. Hosszabb időre engedmény! Parkolás zárt kertben, Telefon: 00-36 1 202 30 25.

Bróker cég vállalja külföldön élő személyek részére tőzsdei és állampapírok vásárlását, valamint magyarországi befektetéseinek vagyoni kezelését. Biztonság Invest RT: ☎/FAX 0036/53/311-664 ill. 311-665.

Átutazók, Erdélyiek! Győr közelében modern, tiszta szobák főzőfülkével, fürdőszobával, zárt udvari parkolással 15,- DM. Szárföld, Fő u. 69-71. Tel.: (0036) 96-252158 du. 17 órától.

50-es év. 170 magas 10 éves kislíával rendezett anyagi körülmények között élő férfi, saját lakás, magyar kapcsolatot keres. Válaszlevelet „Sokat járok Magyarországra” jeligré a kiadóba.

Eladó SIÓFOKON, nyugodt helyen, Balatonhoz közel, 504 m²-es telken üdülésre is alkalmas kétszintes ház. 125 m² alapterület, 8 szoba, 3 fürdőszoba, melléképület, garázs. Ára 200 000 DEM. Erdeklődni: 19 órától. Telefon: 0036/28/310-200

Eladó Keszthelyen, 5 csillagos hotelben 2 szobás apartman egy hetes üdülőjoga földenyében! Telefon 00-36-12142632.

Szombathely legszebb részén, csónakázó tónál eladó egy háromszintes, alapincézett, gázos, hőszigetelt, garázsos, kiskertes, fiatal, szép kivitelezésű családi sorház. 14 millió Ft-os irányáron, vagy fiatal, nívós, kisebbre plusz értékkel bővíthető cserélhető. Érdekel: Zalakaros, Harkány, Veszprém-Füred vagy Sopron-Kőszeg. Telefon: 0041-21-616 1743.

Közhíre tétetik, hogy a kormány bántára megjelent ADI POP: „Fények a Szívemből” című CD-je 18 csodálatos dallal, többek között „Értük szól azóta a déli harangszó”; Magyar ismeretlen ha most felébrednél; Nincs már csak jó madár; Kiskirályok; Mert ez a birka nép; Parazita induló stb. A 1,5 órás műsor minden nemzeti érzésű magyarnak csodálatos élmény. Hazatelepülőknek vagy Magyarországon, vállalkozni kívánók számára elengedhetetlen előtanulmány. **Mindenki** számára érthető, fülbeaszó könnyű dallamok csipős nyelvével szöveg, jó szórakozás.

Megrendelhető: **UNGAROBLUES MUSIK-VERLAG,** Eva Jaggi, CH-4705 WANGEN a/A., Friedberg Str.8. Ára: SFR 15,- + portó. (20 DM borítékban megrendelésnek számít azonnal Porto frei Haus.)

„TÉNY” Ungarische Spezialitäten

<i>Kreitmayrstr. 26 - 80335 München</i>	
Telefon: (089) 1 29 63 93.	DM
<i>Badacsonyi Szürkebarát</i>	7,80
<i>Debrői Hárslevelű</i>	6,80
<i>Etyeki Chardonnay</i>	8,80
<i>Villányi Rosé, Kékóportó</i>	8,80
<i>Villányi Kékfrankos</i>	9,80
<i>Villányi Cabernet</i>	10,80
<i>Egri Bikavér</i>	7,50
<i>Tokaji Szamorodni</i>	12,50
<i>Tokaji Asszú 3 puttonyos</i>	16,50
<i>Tokaji Asszú 4 puttonyos</i>	20,—
<i>Kecskeméti barackpálinka</i>	29,—
<i>Unikum</i>	29,—
<i>Egri cseresznyepálinka</i>	25,50
<i>Diólikőr</i>	0,5 liter 14,50
<i>Címeres barackpálinka</i>	33,—
<i>Sárgabarack-, Málnalikőr</i>	0,5 liter 13,50
<i>Tarhonya, kocka, laskatészta</i>	1 kg 7,—
<i>Május-, véres hurka, disznósajt</i>	13,—
<i>Tokaszalonna</i>	15,—
<i>Füstöltzalonna</i>	12,—
<i>Friss kolbász</i>	15,—
<i>Házi kolbász</i>	17,—
<i>Téliszalámi</i>	33,—
<i>Szegedi szalámi</i>	30,—
<i>Csabai, Gyulai</i>	27,—

KIADÓHIVATAL UNKNÁL KAPHATÓ
VIDEOKAZETTÁK:

Apor Vilmos élete	DM
30 perces film, megjelent Apor Vilmos boldoggáavatása alkalmából. magyarul, dr. Szabó József összeállításában.	
VHS-PAL	25,—
Teréz – egy közülünk	
35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,—
Árpádházi Szent Erzsébet élete	
magyarul vagy németül, 40 perces film, VHS-PAL	25,—
Lourdes	
50 perces film VHS-PAL	30,—
Lourdes-i csodák és gyógyulások	
Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal; 90 perc, VHS-PAL	30,—

KAZETTÁK:

Lourdes és az evangélium, vigasztalások.	
Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc.	10,—
Lourdes-i üzenet – elmékedések	
dr. Szabó József összeállítása	10,—

KÖNYV:

Lourdes-Bernadett nyomdokain	
(kb. 140 színes képpel)	25,—
Megrendelhető:	
Ungarische Katholische Delegatur Redaktion Életünk Landwehrstr. 66, D-80336 München	

Salus Krankenhaus Rehabilitationsklinik und Physiotherapiezentrum für
Dermatologie, Allergologie; Pneumologie

* Privátklinika magyar vezetés alatt a német Alpokban
BÓR-ALLERGIÁS- és LÉGZŐSZERVI betegségekkel –
Salzburgtól 15-km-re, Berchtesgarden-től 18 km-re.

* Németország egyetlen alpesi klimateerapiája 1614 m magasán (Európában a legmagasabb)

* 26%-os „SOLE” – mint a „Holttengerben”

* Különösen alkalmas psoriasisra • neurodermitisre • ekcémára • minden allergiára

* **Kórházi beutaló a háziorvostól elegendő!**
Minden német biztosítói fizeti

Cím: Rinckstr. 7-11, 83435 Bad Reichenhall, Telefon: 08651/708 491 vagy 708 136; Fax.: 708 111

Bp. VIII Ker. Pestimré, 5 km-re a Ferihegyi repülőtértől, kis üzem eladó: 302 m² beépített terület, 575 m² földterületen, központi fűtés; Ár 150.000 DEM, Major László Párizs
Tel: 0033/1/644 35113 vagy 0033/6/60322040
Fax: 0033/1/60281619.

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helyiségekbe. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükkre, Hévíz vagy Budapestre. München: Telefon/Fax: (D) 089/69 99 85 17, 089/67 056 18
vagy 0172/84 252 88.

I vagy **2 személyes háztartás vezetését** vállalnám. 56 éves diplomás nő vagyok. Esetleg más munkalehetőség is érdekel.
Tel. 0036-1-283-6348 Demén Ilona.

Eladó Balatonalmádiban, 4 szobás, 2 szintes, 100 nm-es, panorámás villa 1,5 km-re a strandtól, 1400 m²-es telekkel. Villany gáz, víz, telefon, 2 fürdőszoba, WC, pince, garázs. Erdeklődni: Telefon: 0036-88-323 213

Megjelent!

Apor Vilmos élete

dr. Szabó József új videofilmje,
Apor Vilmos boldoggáavatása
alkalmából. 30 perc VHS-PAL
Ára 25,- DM
Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

Balatonbogláron kétszintes ház 20 millió ft-ért eladó. Terület 1059 nm; földszinti lakás 214 nm; tetőtér 107,50 nm. telefon: (H) 0036/30/566-466 vagy (D) 07331-67910.

Szobafestő, mázoló tapétázó szakmunkás (34 éves) hosszabb időre munkát vállalna. Tel: 36-1-287-3099 Papp István

Eladó Budapestben a VIII. ker. Kisfaludy u. 19.-ben egy 108 m²-es, 3-szoba összkomfortos ápolat lakás, nagyon jó közlekedési lehetőséggel. Erdeklődni Mészárosné: Telefon: H-1/284-7563. Ár: 5,5 Millió Forint

Budapest-Budaörs határában, kiemelt övezetben 2738 m² építési telek összközműves területen, 80,- DEM/m² áron egyben eladó. Tel: H 00361-2094962 Email: oxford@mail.mata.vu

57 éves budapesti hölgy elhelyezkedne házvezetőnőnek, idősebb hölgy, vagy házaspárhoz. Tel. 00 361/332-3205 este!

A **VEJKEY & VEJKEY** ügyvédek nagy tisztelettel várják régi és új ügyfeleiket megújult irodájukban az alábbi címen: H-1022 Budapest II. ker. Eszter u. 10/b. Telefon/fax: 00 (361)-3267 473.

43 éves budapesti hölgy, elhelyezkedne házvezetőnőnek, gyermek nem akadály.
Telefon: 00 361 3885-499.

Izraelben a Holt tengernél barátságos magyar családnál szoba kiadó. Naponta 35 \$. Erdeklődni: Regima Weiss (Izrael) 00 972-7-995-95-94.

Magyar származású, francia, 43 éves asszony három kiskorú gyermekével, biztos munkalehetőséget keres. Jelige „Ujrakezdés”

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves Olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkészek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmisék helye és ideje után.

AUSZTRIA

Bécs: Ft. Hegyi György, Ung.Röm.Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043/1/526 49 72

Pázmány, Rector Veres Árpád, Szentmise: minden Szombat este 18.00.A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, Tel.: 0043-1-317-36-56,

Burgenland/Alsóőrött: Pffarramt Unterwart, Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB, Tel.: 0043/ 33/527 108

Grác: Szentmise minden vasárnap d.e. 10 órakor Welsche-Kirche-ben, Schönau Gürtel 41, Lelkészi Tanács: Ft. Kormos Gyula, Ugri Mihály, Tel.:0043/316/68 35 08;

Linz: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Senefelder Str. 6, A-4020 Linz, Tel.:0043/732/342 586

ANGLIA

London: Rev.Mgr. Tüttö György főlelkész, Dusten House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8Le, Tel.: 0044/81/992 20 54

BELGIUM

Brüsszel: P. Posta Benjamin O.F.M., Mission Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles/XL/, Tel.:0032/2/6485336,
Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Amonier Hongroise, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, Tel.: 0032/041/233 910

DÁNIA

P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenogade 4, DK-1616 Kfbenhavn, Tel.: 0045/31/21 85 88

FRANCIAORSZÁG Párizs: P. Dr. Ruzsik Vilmos CM, Ft. Molnár Ottó, Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-55010 PARIS, Tel.: 0033/1/42086170

Dél-Franciaország:

Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, Tel.: 0033/7/850 16 36

Stuttgart mellett élő özvegy tisztviselő, 55/170/67 melegszívű, vidám, okos és intelligens megismerkedne művel, független, nemdohányzó férfival szórakozás és barátság céljából. Válaszokat "Rossz a magány" jeligré a kiadóba.

40 éves szakképzett ápolónő magyar családnál vállalna bejárónői munkát vagy betegápolást. Telefon 00 361/ 22 14641.

Münchenben élő szeretné a tarok-kört, Doppelkopf-kört megerősíteni. Telefon: 089/5808368.

28 éves, jó megjelenésű, vallásos, agilis, német állampolgársággal rendelkező fiatalember, géplakatos és német órászakképpel valamint gyakorlattal, jó kézügyességgel fa és kőműves munkában is jártas bármilyen munkát elvállal vagy betanul. Jelige: „Emberséges főnök kerestetik”

Szamosi József új könyvei:

EMLEKEZTETŐ I.

Előadások, tudósítások, alkalmi írások –
Múltidézés – Három játék rádióra –
magyar cserkészt nyugaton, stb. 155 old.

EMLEKEZTETŐ II

Megemlékezések arcképek
Erdélyi József és Koltvárszék –
Emlékeim Győrffy Istvánról –
Magyar zarándoklatok Máriacellbe stb.
220 old.

Tisia – München 1997

SZERELMES NAPLO –

DE HOGYAN TOVÁBB?

Napló 1946-ból, levelek, képek, rajzok
Tisia München 1997

Egy-egy könyv ára portóval 30,- DM
(csekken vagy bankjegyben)
Megrendelhető a szerző címén:
Elektrastr. 7/b. 81925 München

A HUNNIA üdülő a holt Tiszánál, Mártélyon, ismét várja kedves vendégeit, május 1-től október 1-ig. Romantika, nosztalgia, kényelem, amit mi kínálhatunk önöknek. Megrendelés, információ: Tel./Fax: (D) 0049-611 42-33-64 vagy (H) 30 457-058; Honlapcím: http://home-t-online.de/home/poszmt.bt.hun./hunnia.htm

Dr. Schulte – Dr. Frohlide, ügyvédi tanácsadás

minden jogi kérdésben.

Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító
német / magyar nyelven.

Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

Balatonszemesi ikernyaraló egyik lakása 50-80 DM/nap/2-4 fő kiadó. Part, stég 80 m. Parkolás a kertben. Tel.: (H) 1-202 30 25.

Megbízható, szorgalmas, intelligens

fogászati asszisztens nőt (ZH, AZUBI)
keresek. Dr. (H) Vizkelety, Tel.: 0711/240 300

57 éves, Budapestben élő, 164 cm magas, csinos, orvosözvegy rokonomnak intelligens, jólelkű, rendezett körülmények között élő férjet keresek 75 éves korig. Tanács Viktória, H-1107 Budapest, Üllői út 126./2. lépcsőház fut.2.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészég
Landwehrstr. 66 · 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
E-mail: 08953282-0001@online.de
(Ungarische Delegatur)

Felölös kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészég
Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc
Felölös szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. András Mária †, dr. Bogvay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserhádi Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 25,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 40,—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek
terjesztik,
ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúltra, vagy ahol nincs magyar
lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 2,50 DM

Előfizetési ár egy évre DM 25,—

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúltra légipostával DM 40,—

Lapzárta minden hónap 10-én.

Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.

Postbank München:

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80

Katholische Ungarnseelsorge,

Sonderkonto „Életünk”

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: GRAPHOS GmbH

Landwehrstr. 39, 80336 München

Tel. (0 89) 55 34 44

Druck: AMPER DRUCK GmbH

WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH

Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck

Tel. (0 81 41) 61 01 20

Fax (0 81 41) 60 01 28

CSÁRDA AMBIENTE

Ungarische Spezialitäten Tel.: 08021/1794

Hamvazó szerda 25.02.98.

Különleges balételek sós – és édesvízű halakkól.

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés DM

ára soronként (kb. 40 bető) 7,—

Jelige portóval 7,—

Külön kívánságokat esetenként árazunk.

üzleti-, nyereséges hirdetések

soronként 10,—

Nagybetős (kétsoros) sor 20,—

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.

Egymásutáni háromszori hirdetés esetén

10 % kedvezmény

Egymásutáni hatszori hirdetés esetén

20 % kedvezmény

Egy évi hirdetés esetén

25 % kedvezmény.

Hirdetések határideje minden hónap 10-e,

b e f i z e t v e !

A HIRDETESEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLU-

SÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL !

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE !

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-

kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge

München – Sonderkonto: Postbank München,

Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi

terjesztőinkkel (misszióinkkal) ren-

dezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újsá-